

Hind 24.90 krooni

HEA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

Postritel:

Coppelia

Kuidas

taltsutada

lohet?

Kas kivi
saab juua?

NUKU!

Sten Roosi
võistluse
tulemused

Rootsi eestlaste
raamatukangelased

Teeme
ise Krõlli!

Tibudega puu
Kelle rahvuslind
on linavästri?

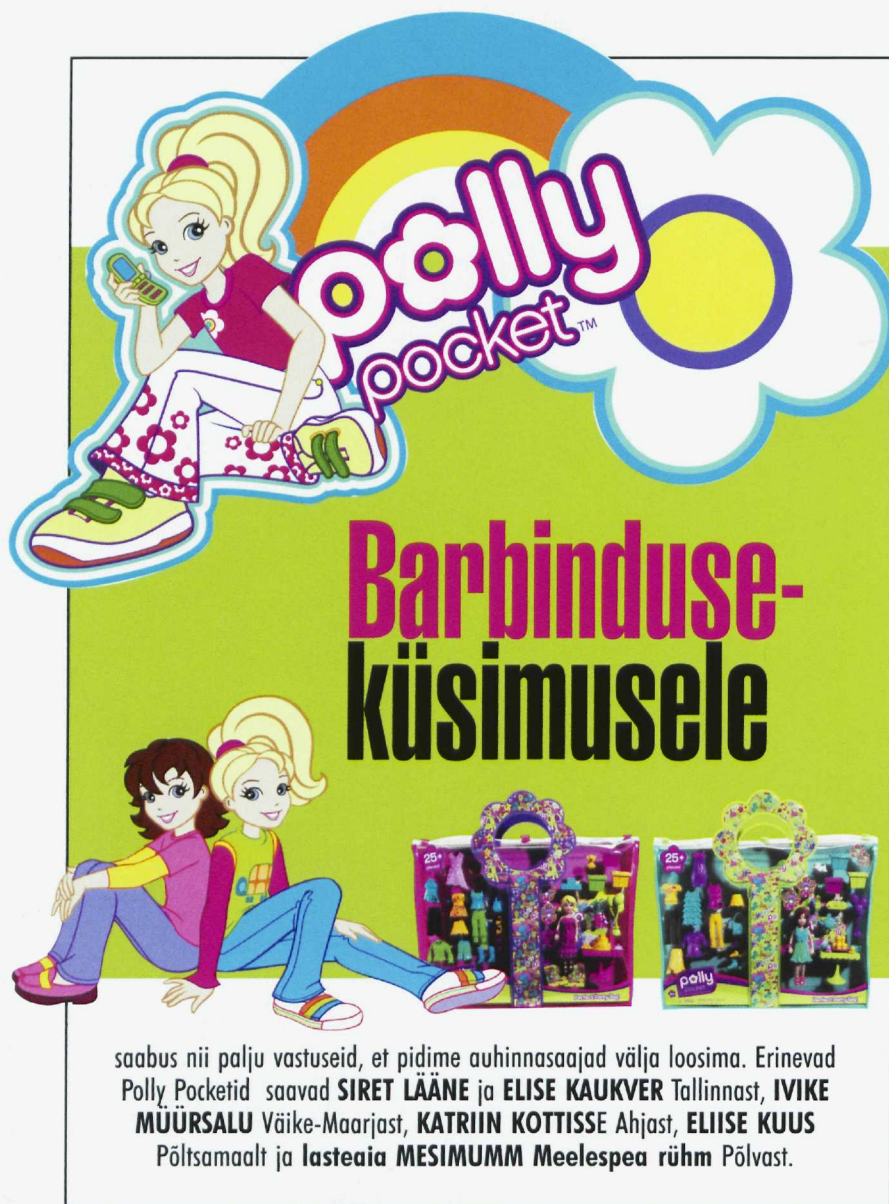
Kaelkirjak
käte peal

www.healaps.ee

Aprillitervitus kõigile sõpradele ja sugulastele!

Anname nüüd teada veebruarinumbri võistluste võitjate nimed. Preemiade kättesaamisega on nii, et Tallinna, Harju-, Lääne-, Järva-, Pärnu- ja Lääne-Virumaa lugejate auhinnad ootavad Kullo Lastegaleriis (Kuninga 6, Tallinn, avatud teisipäevast laupäevani kella 10 – 18). Lõuna-estlaste preemiad toimetatakse O. Lutsu nimelisse Keskraamatukogusse (Tartu, Kompanii 3/5). Kui kellelgi on muid soovide, siis palume toimetusse kirjutada, helistada või meilida.

Polly Pocket™

Barbinduse- küsimusele

saabus nii palju vastuseid, et pidime auhinnasaajad välja loosima. Erinevad Polly Pocketid saavad **SIRET LÄÄNE** ja **ELISE KAUKVER** Tallinnast, **IVIKE MÜÜRSALU** Väike-Maarjast, **KATRIIN KOTTISSE** Ahjast, **ELIISE KUUS** Põltsamaalt ja lasteaia **MESIMUMM** Meelespea rühm Põlvast.

Vebruariini-raamatud võitsid **JUULI TEDER** Tallinnast ja **DIANA-KATRY KORNIS** Mõisaküläst.

Ristsõna-plaadid saavad **STIIVO SIIDER** Paidest ja **VAIVIKA NIKANDROVA** Tilsist.

NB! Kulla sõbrad, palun ärge unustage oma töödele lisada oma nime ja aadressi! Nimetutele geeniuustele ei saa me kuidagi preemiaid jagada...

Kes-Mis-Kus?

Nr 4-2010

Kaaneplilt: Rahumäe Põhikooli 1b kunstiklassi ühistöö

- 3 Kevadtalvist luulet
- 4 Renet Roosi, Ereth Karjama, Raito Rosimannuse kirjatöid
- 5 Mai Zernask pajutibudest
- 6 Rootsi eestlaste raamatupildid
- 7 Oma sulega: Jaanika Padar Vilustest
- 8 Tiit Kändler elusatest kividest
- 10 Markus Saksatamme jutt
- 12 Viktoriin ja Lembitu mõistatus
- 13 Naeru-uss
- 14 Sten Roosi võistlus: auhinnad ja Laura Maria Meltsase jutt
- 15 Mustkunstnik Ande
- 16 Kristina Kruuse NUKUSt
- 18 Teeme ära!
- 19 Peep Veedla linavästriku
- 21 Poster 1: Kuidas taltsutada lohet?
- 22 Poster 2: Coppelia
- 25 Teatriuudiseid
- 26 Südameliit: Kukk Braavo kuulutab
- 27 Ilmar Trulli ristsõna
- 28 Järjehoidja
- 29 Eelmisel Steni võistlusel: Michaeli lugu
- 30 Osaväpp Lully Gustavsoni Kröll
- 31 Sandra sööginurk: puuviljapäike
- 32 Stockholmi eesti laste emakeelepäev
- 33 Mood: laste looming Mosaicis
- 34 Barbindus: uued moekad nukud
- 35 Reet Mängel-Juuse koomiks
- 36 Paetismid
- 37 Kinokuju pajatab uudisfilmidest
- 38 Rekato uudised
- 39 Irise värvikool: kuum kaelkirjak
- 40 Sõber Veltzi rokokool: The Shadows
- 42 Meie lugejate autoreleitud
- 44 LEGO

Väljaandja: Mittetulundusühing Hea Laps Harju 1, 10146 Tallinn Tel: 631 44 28 Hea.Laps@mail.ee

Tellimisinfo: Ajakirja saab tellida kõigist Eestimaa postkontoritest ja Hea Lapse veebilehelt www.healaps.ee/tellimine

Trükk: Reusner

Ajakirja Hea Laps ilmub kord kuus

Toimetaja Leelo Tungal, leelo@healaps.ee

Levija Andrus Lauringson, andrus@healaps.ee

Kujundaja Vivika Kalt, vivika@healaps.ee

Leelo Tungal

Mis kuu see on?

Mis aeg see on, kui õitseb lill,
kuid laps on hanges upakil?
Kui pajupöösas peitub pill,
kuid suusad veel on ärevil...
Veel lumememmel naerul suu,
kuid mahla keedab vahtrapuu...
Musträstas laulab: „Tiri-lill!“
ja majaräästas: sill-sill-sill
ning kõigil suu on naerukil.
Mis kuu see on?
Oo jaa – aprill!

Arvi Uus

Kevade ootus

Kevadpäikse kiired teel,
varsti sulisevad veed.
Õue, Madis ja ka Epp,
ununegu internet!
Aknast välja vaatab Pille:
lumevaibal kevadlilled.
Hüvasti, kõik lumevallid,
kevadele kalli-kalli!

Munadepüha jänku

Jänku hiilib sala akna alla,
mune palju korvi kallab.
Hommikul, kui ärkad üles,
kohe kingid sinul süles.

Iga muna omamoodi,
kas nad tõesti sulle toodi?
Aga kaartki korvi peal,
sinu nimi seisab seal.

Olen rõõmus terve päev,
loodan, et ka jänkut näen.

Katrin Pent Viluste Põhikoolist

Kõva pakanõ

Lumme satas taivast alla,
pakanõ om lännü valla.
Latse omma möe pääl rean,
sääl om Jüri, Triin ja Lea.
Kõigil suusa omma all,
kõu üts igaväne trall.

Kaili Keel Tils'i Põhikoolist

Suusasõit

Õues oli lumesadu,
lähem sõidan suusaradu.
Ema andis sooja salli,
selle eest tal tegin kalli.
Varsti väljas oli pime,
keegi hüüdis minu nime.
„Ära luusi en am ringi!
Tule koju, ära tingi!
Sõbrad sinu poole teel,
oota natukene veel!

Vaivika Nikandrova Tils'i Põhikoolist

Täname Kultuuriministeeriumi,
Kultuurkapitali ja Hasartmängumaksufondi.

Suur aitäh Haridus- ja Teadusministeeriumile,
kes tellis ajakirja 585-le koolile!

Kahju, et jõgi vahel oli!

Mulle meeldib loodus. Elan ilusa Jägala jõe ääres. Tihti käin kalamaime püüdmas. Ma püüan neid kätega. See on väga põnev tegevus. Korjan nad purkidesse ja uurin neid läbi purgi. Purgid on mul jõe ääres kaasas. Pärast lasen kalad vette tagasi.

Mõnikord püüan ka konnakulleseid. Paar korda olen neid isegi kodu hoovis suureks kasvatanud. Siis laenasin vanaemalt ämbri, et neil oleks kasvamiseks ruumi. Toitsin kulleseid saiaaga. Nii vahva oli vaadata, kui nad mitmekesi saia kallale tormasid. Kedagi polnud vee peal näha, aga kui saia poetasin,

olid kõik korraga vee peal väljas. Ma kasvasin neid senikaua, kui neil jalad alla kasvasid ja nad päris konna sarnasteks said. Sabad olid küll veel taga, aga nad said maa peal liikumisega hakkama. Algul küll koperdasid, aga lõpuks said muru peal liikumise kätte. Kauem ma ei julgenud neid ämbri hoida, et äkki surevad ära. Mina ei teadnud ju, mida nad täpselt söövad, võibolla jäävad nälga.

Vahest on siiski hea?

Vahel on halb, et aeg nii kiirelt käib. Jääb nägemata film, mis telekas kord käind.

Kuid vahest on siiski hea, et aeg nii kiirelt käib? Siis kätte jõuab pea uus kevad, kui talv on läind!

Ereth Karjama
Saue Gümnaasiumi 3. klassist

Ühel ilusal päeval läksin jälle jõe äärde.

Kui olin jõe äärde jõudnud, nägin teisel pool kallast noort kitse, kes oli üksi jooma tulnud. Oli niisugune tunne, et nüüd kohe saan teda katsuda, ainult jõgi on meie vahel. Vesi oli madal ja ta ei saanud vett juua. Kits upitas nii kaua, kuni sõrgapidi vette libises. Ta otsis madalama kalda ja jõi sealt vett. Siis ta märkas mind ja vaatas ehmunult mulle otsa. Kits muutis enda asendit. Jalad surus laiali, kuidagi harki, ja jäi liikumatuks. Tahtsin koju joosta ja fotoaparaadi tuua, kuid nägu välk pani ta plehku. See oli kõige toredam päev.

Renet Roosi
Kehra Gümnaasiumi 4b klassist

Muinasjutt aitab meil kasvada

(Virumaa laste mulluselst luulevõistlusest)

On ju vaja vahet teha heal ja halval alati. Aga see ei ole kerge, kahtlen väga sageli.

Kui ma maitsen sokolaadi, siis on selge – see on hea. Hoopis krimpsu kisub nägu, kui on pipar keele peal.

Muinasjutus ikka selgub, mis on halb ja mis on hea. See mul aru saada laseb, kus ma olen teinud vea.

Raito Rosimannus
Kadrina Keskkooli 6. A klassist

Tibupõõsas kuulutab varakevadet

Mai Zernask

Nähka ootas pikisilmi kevadet. Juba nii kaua oli olnud kül-m-käre talv. Teed olid suurtes hangedes ja lumes oli raske liikuda. Vanaisa August lükkas teerajad sisse laudani, aidani, saunani, kuurini ja õu nägi välja kui päikesekiirtena kujundatud radade süsteem.

Ühel päeval märkas Nähka, et kuigi maa oli lumesulamistest veel märg, paistis eemalt pilkupüüdev kollaste tibudega põõsas.

Nähka lippas tare poole tarkust saama. „Vanaisa August! Ma leidsin kollaste pehmete tibudega põõsa! Mis see on? Kas toon sulle oksakese siia või tunned sa seda põõsast niigi?”

„Tunnen, tunnen, Nähka. See on pajupõõsas. Kohe tulevad palmipuudepühad, siis toome pajujoosid koos urbadega tuppa.”

„Mis need palmipuudepühad on? Ma pole siin lähedal ühtki palmi veel kohanud!” nähvatas Nähka.

Tagatoast kostis vanaema Juuli selgitus: „Pühapäeva enne ülestõusmispühi nimetatakse palmipuude pühaks, selle päeva kiriklik nimetus mainib palmioksi, mis tähistasid Jeesus Kristuse teekonda Jeruusalemma. Rahvakalendis nimetatakse seda ka urbe- ehk urvapäevaks, sest sel päeval toodi urbadega pajujoosi tuppa. Palmipuudepüha on ajavahemikus märtsi keskpaigast aprillini keskpaigani. Lõuna-Eestis oli urbepäeva toit jämedatest kruupidest urvapuder, selle kohta öeldi, et see on paksupudrupäev.”

„Nojah,“ noogutas Nähka, „Aga ma tahaksin ikka midagi oma pajupõõsast kuulda.”

„Egas midagi, eks siis kuula ja pane hästi tähele!” muheles vanaisa August. „Sa ei püüdnud küll pajujooska veel murda, aga tea, et tavaliselt on pajujoosid harukordselt painduvad. Pajude perekond on väga mitmekesine, ta ei koosne ainult suurtest ilusatest pargipuudest. Rahvasuu kutsub paju ka erinevate nimedega nagu pai, pao, remmelgas, raag, raid, lember. Rohkelt on Eestis liike, mis moodustavad tiheda pajutihniku metsaserval või võsa raietööde või põlengu järel tekkinud lagendikul. Usinasti kipuvad nad metsastama ka hooletusse jäetud heinamaid: viie aastaga katab niitu peaaegu hävitamatu pajuvõsa. Kuid osa pajuliike ei kasvagi suuremaks kui mustika- või pohlataim. Selliseid puittaimi nimetatakse kääbuspõõsasteks. Nemad kasvavad enamasti külmadel aladel, kus ükski kõrgem taim talvetuiskudega ellu ei jääks ja pääseda võivad vaid need, kes on kaitsva lume all. Osa pajusid kasvab kuivas, suur osa aga niiskes paigas. Sestap kasutatakse neid nii

liivaluidete kui ka veekogude kallaste kinnistamiseks.

Paju koor on tuntud ravimtaimena palaviku, bronhiidi, läkaköha ja veel paljude tõbede puhul. Ammusest ajast on teda kasutatud naha parkimiseks. Lehtedest ja koorest on saadud kollast ja musta värvi. Ning loomulikult tunnevad kõik pajuvitstest punutisi. Neist saab oskuslik meister põimida peaaegu kõike. Mesinikud hindavad pajusid kui esimest ja ainsat meetaime varakevadel. Kuna paljude pajude tüved on väga jämedad, siis on ka puit kasutusele võetud. Sellest tehakse paberit, vineeri ja tselluloosi.

Eestis on pajuks nimetatud pigem põõsamõõtu liike, suured on remmelgad. Kokku kasvab meil 20 liiki. Uskumustes on esiplaanil paju vähenõudlikkus ja visadus ning ka paljunemise kiirus. Rahvajutu järgi küsinud paju talumehe käest kord “üht laia kübara täit maad oma põllu nurga pealt”. Talumees lubanudki, kuid kolme aasta pärast laiutanud paju juba poole põllul. Pajuvile valmistamine on olnud otsekui kevade vastu võtu rituaal, mis kuulus taimekasvu alguse ning talurahva suvepoolaasta töörütmi ülemineku juurde. Karja esmakordsel väljalaskmisel andvat urvaoksaga löömine või silitamine kariloomadele kogu suveks tervist ja tugevust.

Taimetargad aga väidavad, et erinevad pajuliigid sobivad pea kõigisse kasvutingimustesse. Osal neist on ilusad läikivad, tumerohelised, hõbedased või punakad lehed, teistel jälle suured kaunid urvad, kolmandatel pikad kaunilt rippuvad oksad. Mõnel on aga omapärane ümara kujuga võra. Ka pajude paljundamine on lihtne: tuleb vaid oksajupp maasse pista ja sellele tulevad piisava niiskuse korral ise juured alla.

„Aga mis need urvad ikkagi on?” ei jätta Nähka oma jonnini.

„See on natuke keerulisem jutt,“ selgitab vanaisa August.

„Enamikul pajuliikidest asuvad emasõied emastaimedel ja isasurvad isapuudel. Väikesed õied paiknevad tihedates urbades. Valged viltjad „pajutibud“ on näha juba talvel, kuid need on alles pungad – õiged õied ootavad paksu pakasekindla kasuka all. Sooja kevadpäikese käes avanevad isasurbadel kollased tolmukad ja emasurbadel rohelised emakad. Igas õies on meenäärmed, mis meelitavad ligi putukaid. Viljad, mis valmivad umbes kuu aja pärast, on väikesed kuprad karvaste seemnetega, mida tuul laiiali kannab.”

„Ah et urvad on õied!” saadab Nähka pajupõõsalle nüüd juba palju targema pilgu.

Desirée Petersén - Pokud

Ulrika Jäger - Sipsik

Nathalie Eva Moik - Muinasjutt

Laura Streimann - Kadri

Louisa Zargarian - Lotte

Anna von Fabry - Lotte

Lugemine loeb kõikjal!

Lugemisaasta 2010 raames kutsus Eesti Instituudi Rootsi esindus kõiki Rootsis elavaid eesti päritoluga lapsi lugema ning joonistama teemal "Seik minu eestikeelsest lemmikraamatust". 2 – 15aastaste raamatusõprade joonistusi saabus Stockholmi Eesti Majja üle kogu kuningriigi ning Eesti Instituut koostöös Eesti Lastekirjanduse keskuse, Ilon Wiklandi muuseumi Iloni Imedemaaga, ajakirja Hea Laps ja Eesti Päevalehega Rootsis korraldas neist näituse. Siin näete näitusepiltidest väikest valikut.

Jaanika Padar Vilustest

Tere! Olen Jaanika. Õpin Viluste Põhikooli 5.klassis. Mul on ema, isa ja vend Alar. Mulle meeldib kokata, kududa, õppida ja luuletusi kirjutada. Kirjutan neid kaustikusse, joonistan sinna ka pilte juurde. Veel meeldivad mulle loomad. Kodus on mul kaks koera, kass ja paarkümmend jänest.

Eesti kohad ilusad

Võrumaa ja Harjumaa,
Kohtla- Järve, Pärnumaa.
Otepää ja Suure- Jaani –
Eesti kohad ilusad.

Haigused

Kõik haigused on halvad,
kuid mõnikord ka head.
Kui koju jääda tahad sa,
haigeks pead end teesklema.
Kuid ära liiga palju teeskle,
muidu haigeks jäädk!

Tööd

Ema töö on raske töö,
isa töö on raskem veel.
Minul ka on oma töö.
Töid on palju, tore see.
Kas ka sul on põnev töö?
Koolitöö, koolitöö,
see on väga tähtis töö.

Kool

Kool on nagu teine kodu,
suur on himu õppida.
Koolitunnid põnevad,
lollused on nõmedad.
Söökla kombes on mul peas,
äkki sinagi neid tead?
Koolis tunde palju on,
targaks teevad lapsi need.
Õpetajad toredad,
sõbrad mul on lahedad.

Metsa minnes

Metsa minnes tuju hea,
kaasa võetud söök ja mobla.
Kotis tekk ja kõrrejook,
jooksujalu noa ma toon.
Täna tore seeneilm,
minul rõõmust särab silm.

Kui läheme õue, siis võime olla kindlad, et me ei kuku läbi maa. Me võime astuda samm sammu haaval ja joosta ja isegi hüpata, kuid lõpuks maandume ikkagi maa peale. Mis vahel on isegi valus, valusam kui vette hüppamine. Ent läbi maa me ei kuku, nagu kukume läbi vee. Eestis on maa pinnal enamjaolt muld või siis liiv. Põhja-Eestis on aga kohti, kus otse jalge all on paekivi. Kui läheme Soome või Rootsi, siis paekivi me seal ei näe, aga jalge all on sageli hoopis graniitkalju.

Me näeme, et loodus meie ümber muutub pidevalt. Puud kasvavad, liigutavad oma oksa, lilled õitsevad, kannavad vilju ja närtsivad taas. Kord katab maad lumi, kord härmatis, kord peksab selle vastu vihm. Putukad sumisevad, pirisevad ja põrisevad, linnud laulavad või lendavad vaikides, loomad hiilivad, hüppavad, seisavad. Me näeme läbi elu, et loomad nii nagu inimesedki muutuvad pidevalt – vananevad, ütleme. Sama on taimedega – iga puu, kui suur ja tugev see ka ei oleks, kord maha langeb.

Mis aga meie nähes suurt ei muutu, need on kivid looduses. Looduslik kivi, kui see just mõne päti käes ei ole, on meie turvaline. Kivi ei hammusta, ei karga kallale, kivi ei tänita ega taha süüa või taskuraha. Kivi oli, on ja jääb. Ühesõnaga – kivi on kõva nagu kivi.

Kivi kustutab janu

Meil Eestis on paeluvateks kivideks rändrahnud, millest pisemad me oleme nimetanud maakivideks või põllukivideks. Kõige paelavam on Eestis pankrannik, Põhja-Eesti klint, kust me saame näha õige mitut laadi kive. Kuid pankrannik pole mitte ainult võimalus vähem või rohkem ohtlikult ronida või otsida lubjakivi seest kivistisi, see on ka paik, kus näeb, et kivid ei ole sugugi mitte muutumatud.

Kividki väsivad. Neid lagundab merevesi suvel ja talvel. Kui jää kivipragudes jäätub, siis see paisub ja nõnda töötab vesi koos jääga justkui kiil, mille abil puujändrikku lõhki taotakse. Oma töö teeb ka tuul ühes raspeldava liivaga ja lained ja vihmavesi. Vahel harva lööb välk sisse mõnesse rändrahnud ja lõhestab selle.

Kui kividki vananevad, ehkki palju aeglasemalt kui inimene, siis võib ju arvata, et kunagi olid nad üsna noored. Kas aga kunagi oli aeg, mil kive üldse ei olnud?

See, mida meie nimetame oma igapäevakeeles kiviks või rahnuks või kaljuks või pangaks, on pärit suurtest kivilasudest, mida teadlased nimetavad kivimiteks. Kivimid ei ole üks suur ühtlane tükk, vaid koosnevad nagu kõik ained algosakestest. Kui need algosakesed, mida keemikud nimetavad elementideks, keemilisteks elementideks, on kokku liitunud korrapäraselt nagu näiteks vihiku ruudud või mesitaru kuusnurksed kärjed, siis on tekkinud kristallid. Rändrahn ei olegi oma loomult juhuslik mügarik, vaid sisemuselt väga korralikult rivistatud kristallide sulam.

Kristalle teevad erinevad elemendid kas siis üksi või teistega koos. Nagu hapnik, mida me eraldi olles muudkui hingame, või siis raud, või siis räni, millest on tehtud peaaegu kõik see liiv, mida me mererannas näeme. Ka hõbe ja kuld, vask ja tina ning väga paljud haruldasemad elemendid on nende kristallide tegijateks. Selliseid kristalle, mis meie looduse kivid ja kivimid on teinud, on hakatud nimetama mineraalideks.

Mineraale me otse juua ei saa nagu mineraalvett, kuid mõlemad neist on loodusest leitavad ja seda see sõna mineraal tähendabki. Kuid vahel on ka mineraalvette lahustunud kristallilisi mineraale. Õige vähe, kuid ometi. Nii et mineraale me joomegi – kuigi arvame, et joomme vett, joomme tegelikult kivi. Sest vesi ise on sulanud mineraal. Kõige tuntum

Tiit Kändler, teaduskirjanik

Elusad kivid ja kivised elud

mineraali kristall on jääkristall – lumehelbe järele me ju kaugele reisima ei pea ja maa alt kaevandada pole seda ka vaja. Langeb meile vaikselt kaela.

Kivist inimene

Ilma mineraalita ei seisaks inimene koos. Meie luustik ja hambad on nii tugevad just tänu sellele, et neis on üksjagu ühe mineraali kristalle, mis on ehitatud kaltsiumi nimelise elemendi poolt. See on põhjus, miks peame jooma piima või sööma juustu, sest neis on palju kaltsiumit – muidu ei saaks meie keha meie luid ja konte pidevalt üles ehitada. Nii et me oleme rändrahnuga lähedamalt sugulased, kui arvata oskaksime. Oleme ka üles ehitatud mineraalide toetusel. Oleme kivist inimesed.

Hästi, aga kust need mineraalid siis meie sisse ja meie jalge alla ja meie ümber kõik said?

Maailma algaegadel polnud kosmoses mingeid mineraale. Vaid siis, kui hiiglaslikud kosmilised gaasipilved keskendusid tähtedeks, hakkasid tekkima raskemad keemilised elemendid. Hiiglaslike tähtede plahvatamisel paiskus ilmaruumi neid elemente, millest hakkasid kokku kogunema esimesed mineraalid. Ainete oli hõredalt võtta, nõnda et tekkisid vaid tillukesed kristallikesed, mille seas olid esimestena süsinikust moodustunud teemant ja grafiit. Nii et pliatsijoone tõmbab meile maailma kõige esimeste seas olnud mineraal.

Päikesesüsteemi ehitas üles vaid tosinkond erinevat mineraali. Praegu arvatakse Maal leiduvat enam kui 4400 liiki mineraali. Muidugi ei ole see liigirikkus võrreldav eluslooduses esinevaga, kus Maal arvatakse elavat kümneid ja kümneid kordi enam liike kui elab Eestis inimesi. Kuid siiski – kuidas sai selline eluta looduses haruldane liigirikkus tekkida?

Mineraalidki muudkui rikastasid oma peret, see muutus üha kirevamaks ja mitmekesisemaks. Ja enamik Maa tuhandetest erinevatest mineraalidest on tekkinud tänu elu arengule. Elu ei oleks saanud tekkida ja areneda ilma mineraalideta. Kuid arenedes hakkasid elusolendid ka mineraalide maailma muutma, tänu millele see muutus palju kirevamaks.

Kui Päike ammuilma süttis, siis temast lähtuv soojus sulatas ja segas kokku erinevaid keemilisi elemente ja tekitas ka uusi mineraale. Paljusid neist mineraalidest on leitud iidsetest Maale langenud meteoriididest, kus need peituvad tahkete tilkadena. Vee jääkristallid olid esimeste mineraalide seas ja nemadki mängisid osa, et algplaneedid muudkui muutusid ja neis tekkis umbes 250 uut mineraali. Need 250 mineraali on vähim kogus, millest saab tekkida kivine planeet nagu Maa. Need olid nagu kohvritäis legoklotse, millest loodus siis oma reeglite järgi Maa ja Kuu ja teised planeedid valmis ehitas.

Kui see töö tehtud, sattus Maa kõva kivirahe alla. Alalõpmata pommitasid teda planeetide ehitamise tööst üle jäänud hiiglaslikud prahikamakad. Maa kivine koor kord sulas nende rünnaku all, siis jälle sai tahkeks. Kõik see sünnitas üha uusi ja uusi mineraale, sest neil segastel aegadel segati maapinna läheduses olevaid kivimikihte muudkui omavahel ja erinevad elemendid said nõnda üksteisega hõlpsalt kohtuda. See oli nagu omamoodi segane tantsupidu, kuhu mõned hullud vett sekka viskavad, ja nõnda omavahel täiesti tundmatud tantsijad tahes-tahmata kokku viivad.

Vahepeal oli Maa üsna külm, nõnda et meenutas hiiglaslikku lumepalli. Kuid siiski oli Maa sees oli küllalt soojust, et kivimeid sulatada, ja nõnda tekkisid näiteks meie rändkividest tuntud teralised graniidid, sealhulgas kvarts, millest on tehtud liiv, tänu millele me liivarannas mõnuleda saame.

Elusad kivid

Enne, kui ilmus elu, oli Maale tekkinud umbes 1500 erinevat mineraali. Kui Maa minevik oleks olnud rahulik, ilma igasuguste taevakivide kukkumiste, ilma tulemägede purseteta, ilma maavärise misteta – siis poleks meil siin leida nii palju põnevaid ja erinevaid kive ega ka nii palju erinevaid ja põnevaid elusolendeid.

Siis tekkisid väga algelised ühest rakust tehtud algelukad. Neil polnud midagi muud süüa kui kive. Ja seda nad oskasid – muidu ju poleks meid. Nad oskasid mineraale nõnda lammutada, et sealt enda jaoks vajalikke aineid ja energiat saada. Seejärel ilmusid välja mitmetest rakkudest koosnevad alg-

See, mida meie nimetame oma igapäevakeeles kiviks või rahnuks või kaljuks või pangaks, on pärit suurtest kivilasudest, mida teadlased nimetavad kivimiteks.

elukad ja seejärel sellised vetikad, kes oskasid süüa päikesevalgust – nii, nagu teevad seda taimed tänini. Tänu neile ilmus Maa õhku üha rohkem hapnikku, ja see element hakkas juba kohal olnud mineraalidega kähku ühinema. Nii nagu raud õhu ja vihma käes rooste läheb, nii läks rooste ka Maa. Maastik muutus rauarooste karva punaseks. Marsilt paistnuks Maa sellisena nagu praegu Mars Maalt. Kõige selle näitemängu jooksul tekkis aga juurde 2500 uut mineraali.

Nüüd oli mineraale juba nii palju, et tekkisid sellised loomad, kes õppisid neist kasvatama omaenda kodasid. Tänu sellele ongi meil nüüd jalge all võtta paekivi, mis suuresti just säherduste elukate kodadest on tekkinud.

Siis hakkasid maismaad vallutama taimed. Nende juured tungisid kivimite sügavikku ja kiirendasid nõnda murenemist ehk siis tegid palju pisemaid kive. Üha pisemaks ja pisemaks need kivid lagunesid, kuni neist said savid ja mullad. Mis pole muud kui mineraalide segud. Kaltsium ehitas üles ka sellise mineraali nagu kaltsiidi, mille toel inimene püsti püsib ja süüa suudab, sest sellest on ehitatud meie luud ja hambad.

Nii või umbes nii see lugu oli. Maa sai oma tänase palge, kus nii kive kui kände, nii paksu kui vedelat. Ja igasugu elukaid, kes oma tegevusega ka praegusel hetkel meid ümbritsevat kivist maailma kas siis enese teadmata või teades muudavad. Kuid nii, nagu muiste on kivist saanud elu ja elu on kivistunud, jääb ka olema.

Markus Saksatamm

Linda Johanna uued naabrid

Linda Johanna kõõlus aiaväraval. Oli palav ja vaikne suvepäev.

"Näed sa, Bosse-poisu," ütles Linda Johanna oma koerale, "suvi hakkab juba lõppema, aga meie naabermaja on siiani pererahvata."

Bosse ei kostnud musta ega valget, ta üksnes lõõtsutas, lai roosa keel rippumas. See päev oli temagi jaoks liiga palav.

"Sul on vist samuti igav," oletas Linda Johanna. "Sellise ilmaga istuvad kassid peidus. Aga hoiame põialt, ehk ilmub välja mõni kaamel, nemad on palavusega harjunud."

"Auh," ütles Bosse lootusrikkalt ning lõmpsas keelega laisalt üle koonu. Üksik auto sõitis tolmu üles keerutades mööda.

Linda Johanna ütles: "Loodetavasti kolivad siia mingid vahvad veidrikud. Näiteks mees võiks olla selline hästi paks, siis on tore vaadata, kuidas naine teda nagu suurt keeglikuuli

mööda õue veeretab. Lahe eks? Ja kindlasti peaksid neil olema lapsed. Nii umbes kuus-seitse tükki."

"Urr-auh," tegi Bosse solvunult häält.

"Hea küll," kostis tüdruk lepitavalt. "Las neil olla ka kass. Ja kaamel – palava ilma jaoks."

Korraga kostis mürinat. Üks suur kollane furgoonauto keeras nende tänavale, venis lähemale ja pidurdas tühja maja ees.

"Onu Petsi kolimisteenus," luges Linda Johanna auto-küljelt. Enam ei mallanud tüdruk paigal püsida, ta hüppas aiaväravalt maha ja tormas kogu sündmust lähemalt uudistama. Auto tagurdas ja peatus, kabiinist väljus vibalik juht ning seejärel suur turske tädi.

"Kas teil lapsi ka on?" päris tüdruk ühel jalal vallatult lähemale keksides. Tädi heitis küsijale pahura pilgu ning kostis: "Jumal tänatud, ei. Lapsed ajavad ju küpsisepuru diivani peale. Kes selliste järel kraamida jaksab? Ja siis

jäävad nad veel tuulerõugetesse ja sa pead muudkui töölt vabaks küsima."

Linda Johanna kuulas teda rabatult.

"Aga kus te töötate?" küsis ta.

"Ma töötan apteegis," kuulutas uus naabritädi. "Müün sinepiiplaastrit ja joodi."

Autojuht avas tagaluugi ning hakkas majakraami maha laadima.

"Valdek, kus sa oled?" kisas tädi. "Valts, no vasta ometi!"

Linda Johanna jahmunud pilgu all avanes suure vanaaegse seinakella uks ning sellest piilus välja väike vuntsidega onu.

"Mis sa seal kella sees tegid? Tukastasid või?"

"Ma hoidsin sõidu ajal pendlit kinni," teatas mehike süüdlaslikult. "Sa ju ise käkisid, Rosiitake."

Tädi Rosiita löi käed sõjakalt puusa ja põrnitses mehikest nagu krokodill konnapoega.

"Sa mu meie, küll mõni armastab ikka vastu vaielda," pragas ta. "Ära sina, Valdek, minuga vaidle, sest mina tean paremini!"

Onu Valdek langetas häbelikult pea. Ta nägi välja nagu väike vagur aiapäkapikk.

"Me hakkame siin õunu kasvatama," seletas Rosiita õhinal. "Turul makstakse nende eest head hinda. Kui ainult linnud kogu saaki kinni ei pista."

"Aga muretseme endale kassi," pakkus Valdek areldi.

"Kassist on lindude puhul abi."

"Mis sa veel ei taha," kärkis pentsik tädike. "Või võtame aga kassi! Minul on nõrk tervis, mina põen allergiat."

"Mis siis saab?" Onkel laiutas käsi.

"Sinul, Valts, tuleb homme kassi etendada."

"Aga Rosiitake, mu kullerkupp..."

"Ära vaidle vastu," kisas tädi Rosiita. "Mina tean seda kassi-asja märksa paremini. Mina töötan apteegis."

Nüüd pani Linda Johanna üht õige imelikku asja tähele.

Iga kord kui Rosiita riidles, muutus ta natuke suuremaks. Ühesõnaga: ta kisas ja muudkui paisus. Tüdruk vangutas murelikult pead ja läks tagasi koju. Talle oli uus naabritädi igatahes hirmu nahka ajanud.

"Küllap saame temaga veel näguripäevi näha," lausus ta endamisi. Ja tal oli õigus.

Järgmisel hommikul oli Linda Johanna juba varakult platsis ning ka naabrid ei lasknud end kaua oodata. Esimesena astus majast välja kassiks maskeeritud onu Valdek. Tal oli seljas triibuline pidžaama, peas karvamüts ja nina all vildikaga joonistatud vurrud. Selja taga aga lohises tal vanast kleidivööst tehtud vöödilise saba.

"Sa püha müristus," sosistas põnevil plika. "Hea, et ma Bosse ketti panin."

Seejärel ilmus lagedale ka tädi Rosiita. Nähtavasti oli ta õhtul veel

tublisti rielnud, sest ukseauk oli tema jaoks korraga kitsaks jäänud. Välja pääsemiseks pidi ta end nagu kord ja kohus margariiniga kokku määrima.

"Sa issanda vits," ähkis Rosiita ja pressis end uksepiitade vahele. Kostis heli, nagu oleks pudelisuust kork välja tõmmatud, ja riikas naabritädi lupsas trepile.

"Valdek, mars õunapuu otsa!" kamandas tädi Rosiita.

"Ei taha," sosistas mehike hirmunult. "Mina kardan kõrgust."

"Ära siin vaidle midagi," riidles Rosiita. Ja tõepoolest, see ei olnud silmapett – iga sõna juures muutus ta üha suuremaks. Onu Valdek ohkas alistunult ning ronis alumisele oksale.

"Mis sa venid nagu tigu mööda tuletõrjeredelit," põlastas koletu tädimürakas. "Roni ometi kiiremini. Ja nüüd tee kassi häält, kas kuuled!"

"Njäu, njäu," pinises Valdeku-onu väriseval hääl. Linda Johannel hakkas tast kangesti kahju.

"Roni kõrgemale!" Rosiita togis turnijat harjavarrega.

"Roni latva!"

Aga siis onu Valdek libises ning jäi sabapidi oksa külge kõlkuma. Ta tegi paar abitud ujumisliigutust ning potsatas lõpuks lillepeenrassa.

"Mis valesti, see uuesti," lausus tädi Rosiita õpetlikult, ent Linda Johanna astus vaesekese kaitseks välja.

"Kas sul ei ole häbi väiksemat kiusata?" kurjastas tüdruk ja pani samas tähele, et naabritädi muutus tüki maad väiksemaks. "Niiviisi ei tohi teha," jätkas ta ning kokkunenud naabritädi kahanas nagu oleks keegi tast õhku välja lasknud. "Et see oleks viimane kord, pea seda meeles!" lisas tüdruk ja nüüd oli tädi Rosiita temast juba pool pead lühem.

"Aitab vist küll," mõtles Linda Johanna endamisi. "Kui ma edasi riidlen, siis muutub ta päris tillukeseks ning teda tuleb mikroskoobiga taga otsida."

"Tänasest hakkab meil uus elu," ütles onu Valdek ootamatult mehise häällega.

"Jah, Valdek," ütles tädi Rosiita malbelt.

"Ja linnud jäta sa rahule?"

"Muidugi, Valdek." Rosiita

noogutas ägedasti pead.

"Linnukesed laulavad ju nii ilusasti. Ja paljudest nad siis ikka õunu nokivad."

"See on õige jutt," kiitis onu Valdek. "Kui laulumehel on kere hele, siis ei tule noka vahelt piuksugi välja. Olen elu näinud mees ja tean seda omaenese kogemustest."

Naabriõnu viipas Linda Johannale tänulikult, võttis Rosiita käevangu ja nad jalutasid tagasi koju.

"Kahju ainult, et neil lapsi ei ole," õhkas Linda Johanna.

"Või siis vähemasti kaamelit..."

Pildid: Triin Loosaar

Lembitu mõistatus

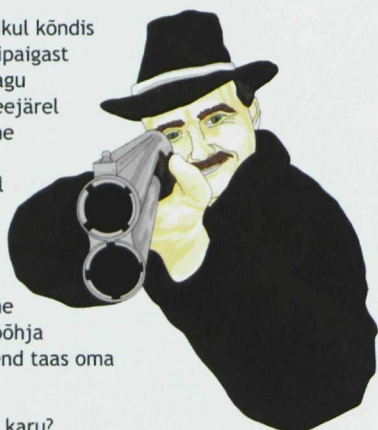
#15
032010

Lembitu klassijuhataja Tuudor on kirklik matkaja ja jahimees. Ka oma kevadvaheaja otsustas ta mööda saata meeldiva jahiretkega.

Ühel hommikul kõndis Tuudor laagripaigast kilomeetri jagu lõunasse. Seejärel kõndis ta ühe kilomeetri läände. Seal lasi ta karu.

Seejärel kõndis ta ühe kilomeetri põhja ning leidis end taas oma laagrist.

Mis värvi oli karu?

Eelmine mõistatus

Eelmise mõistatuse lahenduseks on, et Kardo võttis ühe puuvilja kastist, millele oli kirjutatud "Apelsinid ja õunad", kuna selles kastis pidid olema kas ainult apelsinid või ainult õunad.

Oletame, et poisi võetud puuvilja oli apelsin. Järelikult olid kastis ainult apelsinid. Seega, kast, millele oli kirjutatud "Õunad", ei saanud olla kast, milles olid ainult apelsinid. Ega ka õunad, kuna igal kastil oli vale siit. Järelikult pidi tegu olema kastiga, milles olid nii apelsinid kui ka õunad. Viimases kastis olid seega ainult õunad ja selle Kardo ka endale jättis.

Seekordse vastuseni jõudmiseks on terve kuu - lahendus koos uue mõistatusega ilmub järgmises ajakirjanumbris.

www.*Maagiline* Daadm.net

Hiljuti Tallinnas avatud Nukukunsti Keskus kannab

koondnime

- a) Juku
- b) Nuku
- c) Kuku

Palmipuudepäeva nimetatakse meil ka

- a) urbepäevaks
- b) ülestõusmispäevaks
- c) jaagupipäevaks

Stockholmi Eesti Koolis on praegu õpilasi

- a) 180
- b) 12
- c) 800

Muusikali „Nukitsamees“ muusika autor on

- a) René Espere
- b) Priit Pajusaar
- c) Olav Ehala

Tänavune Sten Roosi muinasjutuvõistlus oli arvult

- a) 8.
- b) 18.
- c) 81.

Aastal 1975 esindas ansambel The Shadows Eurovisiooni

lauluvõistlusel

- a) Inglismaad
- b) Iirimaa
- c) Iisraeli

Enne, kui Maale ilmus elu, oli tekkinud erinevaid

mineraale umbes

- a) 15
- b) 150
- c) 1500

Linavästriks on rahvuslinnuks

- a) lätlastel
- b) leedulastel
- c) poolakatel

■ Õiged vastused leiad, kui loed hoolega sedasama ajakirjanumbrit! Nende vahel, kes saavad vastused toimetusse enne 5. maid 2010, loosime välja UUSI RAAMATUID! Veebruarikuu viktoriini võitjate nimed leiad esimeselt sisekaanelt.

Juku läheb toidupoodi, koolivihik näpus. „Palun mulle kakssada grammi kaheksakümnekroonist vorsti, kolmsada grammi kuuekümnekroonist juustu ja neli pakki viieteistkümnekroonist võid!“ teatab poiss müüjale.

Müüja paneb soovitud kauba letile:

„Palun! Sinu arve, poiss, on üheksakümmend neli krooni. Kas maksad sularahas või kaardiga?“

„Aitäh – ei maksa ma midagi! Ega ma ei tulnudki poodi ostma, vaid koduse matemaatikaülesande vastust teada saama!“

Juku kurdab koolis: „Kas teate, õpetaja, meil juhtus eile selline õnnetus, et ema rahakott tõmmati ära!“

„Kas ta politsei poole ei pöördunud?“

„Seal ta käis – selgus, et nemad ei võtnud...“

Õpetaja: „Ja võtke teatavaks, õpilased, et rahvasuu ei valeta: üks sibul päevas hoiab arsti majast eemale! Mida sa öelda tahtsid, Juku?“

„Ma arvan, õpetaja, et asi vastab tõele ainult siis, kui oled nii osav viskaja, et saad kohe esimese sibulaga talle pihta!“

Matemaatika õpetaja: „Võta nüüd ennast kokku ja mõtle järele: kui ma annan sulle

kümme mandariini ja sa jagad need võrdselt oma väikevennaga, siis mitu mandariini sa väikevennale annad?“

„Kaks!“ teatab Juku pikemalt mõtlemata.

„Kuidas kaks!“ imestab õpetaja.

„Mandariine on ju kümme. Kas sa, Juku, ei oska ikka veel korralikult jagada?“

„Miks ei oska!“ kinnitab Juku. „Aga mu väikevend on alles kolmene, temal pole sellest aimugi!“

Õpetaja: „Juku, mulle paistab, et sa ei pese ennast üldse!“

Juku: „Pesen ikka, õpetaja – mul on isegi spetsiaalne pesemisgraafik seina peal!“

„Ja mis seal siis kirjas on?“

„Esmaspäeval – näopesu, teisipäeval – kõrvade pesu, kolmapäeval kaelapesu, neljapäeval kätepesu, reedel seljapesu, laupäeval jalgade pesemine ja pühapäeval veevahetus!“

Õpetaja küsib: „Kas pole imelik, Juku, et sinu tunnikontrollis on täpselt samad vead nagu su pinginaabril? Millega sa seda seletad?“

„Mis seal imestada,“ kehitab Juku õlgu.

„Meid mõlemat õpetab ju sama õpetaja!“

Ants: „Minu ema armastab väga igasuguseid loomi – nii kasse kui koeri, nii lehmi kui lambaid!“

Juku: „Vaata, kui lahe! Minu ema on kahjaks taimetoitlane...“

Rähniema kurdab sõbrannale: „Sul pole aimugi, kui ebausklikud on mõned tänapäeva inimesed! Kui nad kardavad midagi ära sõnuda, siis koputavad nad kolm korda vastu puust esemeid ja sülitavad kolm korda üle vasaku öla.“

„Mis meil inimestega asja?“ kehitab teine rähni proua õlgu.

„Inimestest pole mul lugu, aga vaat abikaasa on neist eeskujui võtnud ja temaga on lausa võimatu koos töötada!“

„Miks siis?“

„Tema liigub nüüd mööda puutüve nii, et kolm korda koputab nokaga ja kolm korda sülitab üle öla teistele näkku!“

Mida ütles tiiger inglise keele õpetajale?

„Nice to eat you!“

Kuidas sajalagne kutsus oma pruuti tantsupeole?

„Läheks teeks õige paarkümmend tuhat tantsusammu?!“

Kes peab terve eluaja oma sünnipäeva?

Ühepäevaliblikas.

Miks linnud ei saa kunagi rikkaks?

Sellepärast, et raha ei kasva puu otsas.

Mis on Eestis suur, aga Ameerikas väike?

E-täht.

Miks on sõnaraamat ohtlik?

Sellepärast, et sealt võid leida nii aatomi- kui ka vesinikupommi.

18. STEN ROOSI MUINASJUTUVÕISTLUSE VÕITJAD ON SELGUNUD!

Sügisel 2009 välja kuulutatud muinasjutuvõistlusele laekus ligi 300 tööd, üks parem kui teine. Žüriil (millesse kuulusid Ann ja Ants Roos, kirjandusteadlane Krista Kumberg, Leida Olszak ja Ülle Väljataga Eesti Lastekirjanduse Keskusest ning Hea Lapse toimetaja Leelo Tungal) oli auhindade jagamisega tükk tegemist.

I koha sai **Reelika Pärn** Tartu Kunstigümnaasiumist.

II auhinna pälvis **Silva-Sille Silgu** Tartu Tamme Gümnaasiumist ja **III preemia** võitis Tartu Kivilinna Gümnaasiumi õpilane **Paula Vool**.

Žürii eriauhinnad said **Tõnis Klaasmägi** Simuna Koolist, **Ilmar Volmer** Haapsalu Gümnaasiumist, **Kerly Kubri** Rakvere Linna Algkoolist, **Anne-Enel Valter** ja **Natalia Krassilnikova** Tudulinna Põhikoolist, **Kaspar Erik Puusepp** Tartu Kivilinna Gümnaasiumist, **Anette Teesaar** Kambja Põhikoolist ja **Kristjan Lume** Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasiumist. **Ergutusauhindade** võitjad on **Kaisa Marie Sipelgas** Haapsalu Linna Algkoolist, **Elen Liigus** Ala Põhikoolist, **Paula Fritze** Vanalinna Hariduskollegiumist, **Mari-Ly Semiskar** Kehra Gümnaasiumist, **Mirjam Vösaste** Jõgeva Ühisgümnaasiumist, **Karmen Aasma** Palade Põhikoolist, **Sirli Aia** Viluste Põhikoolist ja **Madis Sinivee** Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasiumist.

Haapsalu Linnavalitsuse auhinnad pälvisid **Raul Paju** ja **Johanna Lamp** Haapsalu Linna Algkoolist.

Haridus- ja teadusministeeriumi auhinna võitis **Triinu Nurmjõe** Koonga Põhikoolist.

Eesti Lastekirjanduse Keskuse kõige stenilikuma muinasjutu auhinna pälvis **Ellen Anett Põldmaa** Simuna Koolist.

Eesti Lastekirjanduse Keskuse raamatukogu eriauhinna sai **Heily-Nele Pähklamäe** Tudulinna Põhikoolist.

Hea Lapse poisi auhinna võitis **Mart Veerus** Tallinna Inglise Kolledžist. **Hea Lapse tüdruku auhinna** pälvis **Margret Rand** Tartu Miina Härma Gümnaasiumist. **Hea Lapse pisipõnni auhinna** võitis **Laura Maria Meltsas** Nõo Põhikoolist.

Leelo Tungla eriauhinnad saavad **Ingrid Männik** Kambja Põhikoolist ja **Eero Eks** Uuemõisa Algkoolist.

Ülle Väljataga eriauhinna võitis **Liisa Lotta Tomp** Pärnu Kuninga tänava Põhikoolist.

Leida Olszaki eriauhinna sai **Tiina Lõhmus** Haapsalu Gümnaasiumist.

Maret Maripuu eriauhinnad võitsid **Andreas Otti** Nõmme Erakoolist ja **Hanna Marii Ilves** Tallinna Inglise Kolledžist. Palju õnne võitjatele ja hoogu järgmisest võistlusest osavõtjatele!

Nagu kauniks kombeks saanud, ilmuvad ka edaspidi primad tööd meie ajakirja veergudel.

Kuldne Šabrüü

Hea Lapse pisipõnni auhind

Kunagi kava-kava aega tagasi oli haldjate mets, kus elasid haldjad. Aga halb oli see, et inimesed said teada, et on olemas üks mets, kus on võluseen nimega Kuldne Šabrüü. Nad kippusid vägisi metsa. Aga ühel päeval ilmus metsa lähedale üks tüdruk nimega Laura, kes nuttis sellepärast, et ta vanaema oli väga haige. Seda juhtus pealt nägema haldjas, kes lendas ruttu haldjate kuninga juurde. Kuningas kutsus kõik võlumetsa haldjad kokku ja nad pidasid nõu, kuidas aidata tüdrukut. Lõpuks otsustati avaldada saladus, mida ükski inimene polnud enne kuulnud. Need olid võlusõnad, mille abil avanevad metsaväravad.

Ühel öösel, kui Laura magas, tulid haldjad aknapraost sisse ja äratasid tüdruku üles. Voodi all aga oli üks katkine mänguasi nimega Paharet, kes kuulis kõike pealt. Paharet kavatses Laura plaanid nurja ajada ning temaga koos võlumetsa hiilida. Nii sättis ta end nähtavale kohale ning Laura haaras ta uniselt kaasa. Kui nad olid metsa äärde jõudnud, tuli lausuda võlusõnad, mis kõlasid nii:

Üks, kaks, kolm
lendab võlutolm.

Siis, kui haldjas käseb,
metsa ta sind laseb.

Avanesid nähtamatud väravad. Oma suureks üllatuseks avastas Laura, et ta oskab kõigi metsaelanike keeli, sest teed kuninga juurde juhataksid linnud ja putukad. Haldja-kuningas muutis tüdruku pisikeseks, sest nii ei löhu ta metsaelanike maju, nüüd oli Laura Paharetiga üsna ühesuurune ja Paharet sai lõpuks ometi rääkida tüdrukule, miks ta solvunud on.

"Sa unustasid mind katkisenä voodi alla ega tahtnud minuga enam mängida!"

Laura vabandas Pahareti ees oma teo pärast ja neist said jälle sõbrad. Nad asusid koos võluseeni otsima. Teel tuli neil ette igasuguseid seiklusi, aga tänu uutele sõpradele ületasid nad kõik raskused. Kuldne Šabrüü korvis, võis seltskond asuda koduteele. Laura ja Paharet lubasid haldjatele, et ei avalda kunagi nende saladust võlumetsast inimestele. Seenest valminud võlujooki valati vanaema teetassi.

Järgmisel hommikul, kui Laura ärkas, tundis ta pannkoogilõhna. Ta läks kööki ja imestas, et vanaema toimetab köögis. Laura kallistas vanaema kõvasti ja rõõmustas väga, et ta oli terveks saanud. Vanaema ulatas Laurale parandatud Pahareti ja ütles: "Ta ei näegi enam nii Paharet välja! Mis sa arvad, kui paneks talle uue nime?"

"Jaa! Tema on minu kõige suurem sõber!"

"Saagugi temast siis Kõige Suurem Sõber," ütles vanaema ja nad kallistasid veel.

Ja Laura jäi äkki mõtlema, kas tema seiklus võlumetsas koos Kõige Suurema Sõbraga oli unes või päriselt...

Hõljuv knopka

Kevadvaheajal käis Cassandra koos perega Surnumere ääres puhkamas. Ühel öhtul ütles tüdruku isa, kellel oli igikestvast talvest juba villand saanud: „Nüüd aitab! Pakige kohvid, läheme soojale maale puhkama,“ ning järgmisel hommikul juba lennati.

Kui tüdruk pärast vaheaega kooli tuli, oli ta kenasti päevitunud ning energiat pakatav. Pärast koolipäeva lõppu rääkis ta klassikaaslastele õhinal oma reisist. Sõpradega istuti koolipuhvetis limonaadiklaasi taga ning kõik kuulasid, kõrvad kikkis ja pisike kadudesäde hinges, Cassandra pajatusi.

„Kas te teadsite,“ küsis Cassandra, „et Surnumeri ei olegi tegelikult meri?“

„Mis see siis on, kas bassein või?“ küsis Neve-Rever pilkavalt.

„Ei, see on tegelikult järv. Väga suur järv ja seal on täiesti võimatu uppuda!“ jättis Cassandra nõokele tähelepanu pööramata.

„Minul on ka täiesti võimatu uppuda, rasv hoiab mind pinnal,“ pomises Kardo ning jätkas moosipallide pugimist.

„Oota, mis mõttes on seal võimatu uppuda?“ ei saanud Sibülle aru.

„Noh, järelikult on seal vesi nii madal,“ torkas Neve-Rever vahele.

„Ei, seal on vesi lihtsalt väga soolane,“ kohendas Peerend prille ja teatas targalt. „Kuna seal on väga palav, siis jõgedest sinna juurde voolav vesi aurustub kiiresti, ent mineraalid ja soolad jäävad alles. Surnumerest ei voola välja mitte ühtegi jõge. Tänu sellele on vesi seal nii soolane, et isegi kui proovid Surnumeres kõigest hingest sukelduda, siis see ei õnnestu mitte kuidagi.“

„Jah,“ kinnitas ka Cassandra,

„mu isa luges seal isegi raamatut. Läks ujuma ja võttis raamatu kaasa. Heitis vette selili ja hõljus lainetel, raamat käes.“

„Mina ei saa ikka mitte midagi aru,“ oli Sibülle endiselt segaduses.

Cassandra võttis teadetetahvilt knopka. „Noh, oletame, et see on inimene,“ selgitas tüdruk ja kukutas rõhknaela oma limonaadiklaasi. Knopka vajus loomulikult klaasi põhja.

„Tavalises meres ujudes võib inimene täpselt samamoodi põhja vajuda. Või sukelduda, kui ta tahab. Surnumeres jääb inimene aga pinnale hõljuma.“

Nende sõnadega hakkas tüdruk klaasi kohal käega maagilisi liigutusi tegema ning rõhknael tõusis aeglaselt teravale otsale seisma. Cassandra liigutused muutusid tungivamaks ning knopka hakkas pikka-mööda ülespoole kerkima, kuni jõudis lõpuks täiesti limonaadi pinnale.

„Ma ei saa ikka mitte midagi aru,“ oli Sibülle nõutu.

Kuidas Cassandra seda tegi?

See trikk on täiesti isetöötav. Hea esituse jaoks on kõige olulisem triki juurde räägitav jutt ning klaasi kohal tehtavad võlu liigutused. Sellega jätad mulje, et knopka tõuseb pinnale just nimelt tänu sinu nõidusele.

Algul vajub rõhknael klaasi põhja. Seal hakkavad selle plastmassosa külge kinnituma limonaadis olevad pisikesed mullikesed, mis mõne aja möödudes kerge knopka pinnale tõstavad.

Et trikk õnnestuks, on vaja kasutada nn. ameerika-tüüpi knopkat, millel on üsna suur plastmassosa. Klassikalistel, ümara lameda peaga knopkadel on plastmassosa liiga väike, et limonaadimullikesed jõuaksid selle pinnale tõsta.

See, kui kiiresti knopka pinnale tõuseb, sõltub sellest, kui lahtunud limonaad on. Kui limonaad on liiga kava seisnud, võib juhtuda, et kõik gaasid on juba välja läinud ja mulle, mis knopka pinnale tõstaksid, enam ei olegi. Äsja valatud limonaadis võib aga mulle olla nii palju, et rõhknael tõuseb kohe pinnale ning „võlumiseks“ ei jäagi aega.

Mustkunstnik Ande

Koht, kus muinaslood ei saa kunagi otsa

Juba 1955. aastal, siis kui kui praeguste paljude heade laste vanaemad olid veel ise lapsed ja emad polnud veel sündinudki, jutustasid nukud oma lugusid Lai tn. 1 asuvas roosast Nukuteatri majast. Nüüd, ligi 55 aastat hiljem, 2010. aasta märtsikuus, lisandus Nukuteatri majale hoole ja armastusega loodud Nukukunsti Keskus koondnimega NUKU, mis ühendab muuseumi, nukukunstialase teaduskeskuse ja nukutöökojad.

Ja sellesse muinasjutulisse maailma me sisenemegi, et mitte ära eksida, kutsusime saatjaks Anna Liisa Õispuu, Nukuteatri direktori asetäitja loominguilisel alal. NUKU muuseumisse pääseb läbi Nukuteatri koogilõhnalise kohviku. Imed hakkavad sündima juba piletit ostes. Sisenedes saab peale pääsme veel kuldse sileda ümmarguse vaskraha, millest hiljem on mündimasina abil võimalik vermida Nukukeskuse münt. Triipkoodiga pääsmest saab aga võti juurdepääsuks muuseumi infokraanidele.

Teatriplakattigalerii trepist alla laskudes saab teoks paljude teatrikülastajate salasoov pääseda korraks lava taha. Enamgi veel, trepp viib lausa suure saali alla, kus paiknevad grimmituba ja näitlejate ooteruum. Lavaalune klaaspõrandaga tunnel, mis ühendab kaht NUKU hoonet Lai tn 1 ja Nunne 8, avab meile veel ühe maailma, mis on olnud täpselt samas kohas sajandeid tagasi. Läbi klaaspõranda paistavad välja-kaevamiste leiud ehk siis keskaegne linnamüür ja kunagises sisehoovis paiknenud kaevud. Otse loomulikult on ühes muinasjutumaailmas olemas oma Soovikaev. Seega võiks igal külastajal südames olla paar soovi ja taskus paar senti Soovikaevu jaoks. Kes teab, võib-olla on soov peatselt täitumas!

NUKU muuseum ei ole lihtsalt nukunäitus, vaid see on teekond nukuteatri tegemise algusaastate juurde nii Eestis kui ka terves maailmas. See on austusavaldus kõikidele nukuteatri loojatele ja tegijatele läbi aastakümnete mitte ainult Tallinnas, vaid üle terve Eestimaa. Selleks, et tuua kogu informatsioon vaatajateni, on teatrile ulatanud oma abistava käe tänapäeva infotehnoloogia. Kogu informatsioon on loetav ja vaadeldav puutetundlikelt ekraanidelt. Teemad on jaotatud kolme vanuserühma: lapsed, noored ja täiskasvanud. Igaühele midagi tema emakeeles.

Peale infokraanide on näitusesaalis küsimustega kasti-kesed, millesse on peidetud vastused. Kes otsib, see leiab üles Kuldvõmekese ja Tuhkatriinu kristallkingakese ja palju, palju muud.

Muuseumi keldrikorrusel asub suur ümmargune heli- ja pildimasin, mille ees võiks veeta lausa tunde. See on otsekui suur digitaalne lava, kus vaataja saab ise osaleda, vajutades näitleja nime ja pildiga nupule ja tutvuda kõigi Eesti Nukuteatri töötavate ja töötanud näitlejate, lavastajate, tuntud nukkude ja lauludega. Üllatusmomente jagub kindlasti!

Kui igal muinaslool on oma algus, siis Eesti Nukuteatri lugu saab alguse teatri loojast **Ferdinand Veikest**, kellele on pühendatud päris oma tuba kõikide nukkudega, kes on teda kogu elu saatnud. Teatrijuht, nukunäitleja ja -lavastaja Ferdinand Veike juhtis teatrit ligi kolmkümmend aastat. Kes tahab Ferdinand Veike rohkem teada, see võib osta teatri kassast tema elulooraamatu. Ferdinand Veike loodud tegelased on sealsamas klaasvitrini taga ja tuttavad kindlasti juba emadele ja vanaemadele. Ja kes oskab tähelepanelikult vaadata, võib leida üles tegelase, kes on oma ninale saanud Ferdinand Veike prillid. Ekspositsioonid on pühendatud ka kauaegsetele Nukuteatri näitlejatele nagu Helle Laas, Hendrik Toompere seenior ja kauaaegne lavastaja Rein Agur, kel on ainsana Eestis lausa nukunäitleja diplom ja kes viis Eesti Nukuteatris sisse uuenduse ehk siis tõi näitlejad ja nukud sirmi tagant välja lavale.

Saame uurida lavamaketilt, kuidas töötab lava ja valgustus. Ja näeme maailma nukkude toas teistegi maade nukke. Saame teada, kuidas algas nukuteatri tegemine ja milliseid nukke ja nukuvormistamise tehnoloogiaid on üldse olemas.

Maailma nukkude toa nukkusid saab nupuvajutusega panna, tantsima, silmi pilgutama ja suud liigutama.

Nagu igas muinasjutumaailmas, pannakse, ka NUKU muuseumis proovile vaprus ja julgus: kes julgeb, võib laskuda Õuduste kambris, kus on õnnetud, kurjad ja hirmuäratavad nukud, avatud kirstudest rääkimata. Kes aga Õuduste kambris laskuda ei julge, see võib piiluda Tulipunase lillekese kambris.

Muuseumimaja klaaskatusega sisehoovis viib klaasist taevatrepp külastajad muinasjutumaailma telgitagustesse: akendest sisse piiludes on võimalik näha, kuidas valmivad nukud nukumeistrite käe all ja mida võluvad välja butafoorid. Külaskäigu mälestuseks on võimalik lasta teha endast mõneks tegelaseks kehastudes foto, mille saab kätte piletikassast.

Tühjade kätega ei lahu keegi: kaasa saab enda vermitud mündi, foto ja päris omatehtud nuku. Nukumeisterdamise töötubades, mida juhendavad Gunta Randla ja teatripedagoog Katrin Tõnisson, on võimalik ise nukke valmistada.

Võimalik, et tänasest külastajast võib saada tulevane nukumeister või koguni – näitleja. Nagu ütles Anna Liisa, jäävad nukukarakterid etenduste ja telerevistuste lõppedes alles. Nüüdseks on väga paljud nukud laopimedusest päeavalgusesse toodud ja mitmed nukud ootavad veel järjekorras.

Võin kinnitada, et nukutegelased naudivad silmade särades NUKU muuseumis oma uut rolli. Kui Sa ei usu, siis mine ja vaata ise!

Kristina Kruuse

Talgutöö on lõbus töö

Foto: Merlyn Valma, (Pelgulinna Kunstikooli arhiivist)

Kevad on üks selline tore aeg, kus õues saab igasuguseid mõnusaid asju teha. Näiteks saab oma perekonna ja sõpradega kuskile vajaliku koha peale pisikesi puid istutada või hoopis mänguväljakut riisuda või vana aeda üle värvida.

Koos on selliseid asju palju mõnusam teha kui üksi, sest siis saab nalja ja töö ei tundu üldse igav ega tüütu. Just nii on vanad eestlased ikka oma tähtsaid asju toimetanud ja talgute korraldamine on päris vana komme.

1. mail, kohe peale volbriööd, on sel aastal selline koostegemise päev, kus hästi paljud eestimaalased kokku tulevad ja erinevaid vajalikke asju ära teevad.

Mõnel pool minnakse spordiradasid korrastama, et siis saaks seal koeraga jalutamas käia või hoopis rattaga sõita või niisama joosta.

Mõnedes Eesti külades on aga vanad mõisad või mälestusmärgid, mille ümber on aastatega võsa kasvanud ja neile ei pääse enam ligi. Siis saad sina näiteks vanematega koos appi minna ja aidata platsi puhtaks teha.

Või kui sulle meeldib suvel mere ääres ujuda, siis tasuks natuke randa korrastada, sest talvega on see kindlasti igasugust sodi täis läinud ja seal mängida pole üldse nii vägev.

Aga võib-olla elab kuskil sinu kodu lähedal mõni vanamemm või taat, kellele oleks kangesti abi tarvis, et järgmise talve puud riita laduda või muru ära riisuda, sest ta ise enam lihtsalt ei jõua. Teda võiks ju ka pisut abistada.

Tööd ei pea nii palju tegema, et kohe väga ära väsitaks, aga nii palju, et endal hea tunne oleks.

Lisaks on 1. mail pärast talgutöid toimumas ka vahvad peod, kus mängitakse pilli ja kus on lõbus nii lastel kui täiskasvanutel. Nii et tasub vanematelt ja sõpradelt uurida, mida nemad 1. mail teevad ja siis kõik koos talgutele minna! Talgute kohta saab rohkem lugeda internetist www.teemeara.ee

Heidi Hanso

2010

Teisipäeval, 2. märtsil 2010 kell 16.00 avatakse Eesti Lastekirjanduse Keskuse Illustratsioonigaleriis

Eesti illustraatorite Kevadnäitus

Olete väga oodatud!

+++

Eesti Lastekirjanduse Keskus, Pikk 73, Tallinn
Avatud: E-R 10-18, L 11-16, P suletud

Näitus jääb avatuks 24. aprillini 2010

Hei, raamatusõbrad!
Silmad siia!

24. aprillini saab Eesti Lastekirjanduse Keskuses (Tallinn, Pikk 73) vaadata Eesti illustraatorite Kevadnäitust. Rutake silma ja südant rõõmustama!

Linavästrik

Kui Eesti ornitoloogid ligi pool-sada aastat tagasi hakkasid rahvuslindu valima, oli lätlastel linavästrik selleks otstarbeks juba reserveeritud. Ja lätlaste rahvuslind tast saigi.

Miks just linavästrik? On lätlastel selle linnuga mingi eriline suhe? Kindlasti on. Kuid mitte üksnes lätlastel. Sama populaarne ja armastatud on see lind ka eestlaste hulgas ning küllap peetakse tast lugu kogu laia levila ulatuses. Levinud on ta aga peaaegu kogu Euroasias ning Loode-, Ida- ja Lõuna-Aafrikas.

Lätlastele näib linavästrik sobivat esmapilgul seetõttu, et mõlemad algavad l-tähega. Kuid sedagi vaid meie poolt vaadates. Lätis kannab linavästrik nime *balta cielava*, mis tõlkes tähendab valget västriku. Sama tähendusega on linavästrik nimi ka ladina, inglise, saksa, vene, leedu ja paljudes teistes keeltes. Miks meil siis äkki lina-, aga mitte valge västrik? Ja miks üldse valge, kui tegelikult on ta valgehalli-mustakirju?

Valgele leiame põhjenduse kiiresti, tasub vaid lahti lüüa mõni linnumääraja. Näeme, et kõik lähisugulased on põhitoonilt kollased. Neist pika sabaga sugulastest võib meil kohata kolme – jõgivästriku, hänilast ja kuldhänilast. Küllalt

tavaline ja laialt levinud on neist vaid hänilane, kes aga koduõuel ringi ei sibli ning seetõttu igaühele tuttav pole. Endiselt on aga lahendamata *lina*-liite päritolu. Selle mõistmiseks peame vaatama kaugemale ajalukku.

Ehkki tänapäeval on meil linakasvatuse praktiliselt väljasurnud põllumajandusharu, on nii Eesti kui Läti aladel lina kasvatatud juba umbes 3000 aastat. Kuni 20. sajandi keskpaigani kasvatati lina pea igas talumajapidamises. Linast sai põllukultuur, mille hea saak oli oluline igale talumehele. Tähtis oli, et lina kasvaksid pikad ning nende kasvu püüti ennustada mitmeti. Tuntuim on ehk linade pikkuse ennustamine vastlaliu järgi. Mida pikem liug, seda pikemad lina.

Aga väga olulise rolli omistas vanarahvas linade pikkuse ennustamisel just linavästrikule. Kui lindu nähti kevadel esmakordselt kõrgel lendamas, katusel või aiapostil, loodeti head linakasvu. Kui aga esimest västriku kohati maas või mujal madalal, oli kehva linaasaaki oodata. See olevat olnud kõige levinud linnu-uskumus üldse, mida järgisid paljud erinevad rahvad. Küllap oli vanal ajal linavästrikul linaasaagi-ennustus sama laia levikuga kui liblikate suveennustus tänapäeval. Minu lapsepõlves oli kindel teadmine, et kohates kevadel esimesena kirjut liblikat, tuleb suvi mitmekesiselt kirju, kollase puhul suurepäraselt kuldne ja valge liblikas tähendab igavat suve.

Oleksid väikesed linavästrikud olnud teadlikud oma suurest vastutusest, poleks nad kevadel julgenud maapinnale laskudagi. Paraku pole neil kõrgematel kohtadel tühjagi suhu pista,

Nii langevadki jääminek ja linavästriku saabumine kokku – märtsi lõppu või aprilli algusesse.

toiduks sobivad putukad leiab linavästriku just maapinnalt või püüab need maapinnalähedaselt lennult.

Linavästriku tähtsus ei piirdunud vanarahva silmis vaid ennustaja rolliga. Ta on tuntud ka jäälõhkujana. Enne ei vabanevatki jõed jääst, kui västriku kohal. Lind ise aga arvestab sellega, et enne pole mõtet tulla, kui jääminek käes. Nii langevadki jääminek ja linavästriku saabumine kokku – märtsi lõppu või aprilli algusesse.

Veekogudega oli linavästriku seotud algselt rohkem kui nüüdisajal. Ehkki praegugi võib linavästriku kohata nii väikestel meresartel kui rabalalguste ääres, pesitseb ta arvukalt ka suurtes linnades ja kõikvõimalikes teistes kohtades, ainult mitte suurtes metsades. Eesti esimese linnuatlase andmetel on linavästriku Eestis kõige laialdasema levikuga linnuliik, tema leiuprotsent kõigist atlaseruutudest on koguni 98,9. Lätis on sama näitaja veidi madalam, 93,4%, jäädes alla metsvindile, väike-lehelinnule ja põldlõokesele ning olles samal tasemel näiteks suitsupääsukesega.

See on aga arvude keel ja ei tähenda mitte seda, et lätlased linavästriku viis protsenti vähem tunnevad. Ma usun, et inimest, kes linavästriku ei tunne, on küllaltki keeruline leida nii Eestist kui ka Lätist. Luulereadki on juba varasest lapsepõlvest meelde jäänud:

Västriku, väike väle lind,
küllap tunnen sind...

Laiale levikule ja tuntusele vaatamata pole linavästriku ometi kaugeltki mitte kõige arvukam linnuliik Eestis. Vähemalt parkümmend värvulist on västriku tunduvast suurema isendite hulgaga esindatud. Kuid millegipärast pole enamus teisi laululinde saavutanud sellist populaarsust kui linavästriku. Ja mitte ainult inimeste seas. Ka tuntud kukulind kägu valib kõige sagedamini oma lapsi kasvatama just linavästriku. Ju tundub väle västriku piisavalt usaldusväärne. Kui kägu teesk

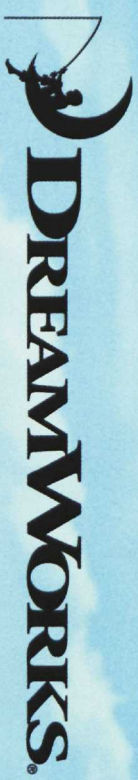
panuse valele linnule, võiks karta köokukkumise kadumist kevadistest kuusikutest. Õnneks seda karta pole, käo arvukus on meil vaid viis korda madalam levinuima linnuliigi omast. Järelikult kägu teab, keda usaldab.

Kuidas kägu linavästriku pesa leiab ja sinna sisse suudab pugeda, on küll keerukas küsimus. Ehitab ju linavästriku pesa kõikvõimalikesse urgastesse katuseräästas, puuriidas, kivihunnikus vm. Veel mõnekümne aasta eest leiti linavästriku-pesi kõige sagedamini maanteed ja raudteede äärest lumeväravate vrnadest.

Elu sunnib aga tavades korrektiivse tegema, sest nii nagu ei tunne lumevärava mõistet möödunud sajandi kaheksa-üheksakümnendatel peale kasvanud inim põlvkond, Hea Lapse lugejad ammugi mitte, ei saa ka praegused linavästriku lumeväravatest undki näha. Mine tea, ehk ei mäletata mõnekümne aasta pärast enam sedagi, mis asi see puuriit on. Nutikas linavästriku on aga selleks ajaks kindlasti kohanenud uute inimveidrustega. On ju linavästriku pesi leitud teinekord üpris üllatavaist paigust, näiteks mõne masina mootorilt. Isegi rappudes töötava ja aeg-ajalt kohta vahetava ekskavaatori kapoti all on linavästriku oma pojad suureks kasvatanud.

Inimene omakorda on harjunud linavästriku veidrusena pidevalt oma pikka saba üles-alla viibutada. Milleks ta seda nõksutab, jääbki arusaamatuks. Näiteks lehm ja hobune vehivad sabaga selleks, et kärbeid peletada, koer liputab saba rõõmu väljenduseks. Aga linavästriku ja tema sugulased? Vanarahvas arvanud, et västriku lõhkuvat oma pika sabaga jää puruks. Jäägu västriku hännapildumise tegelik põhjus pealegi linnu väikeseks saladuseks. Ka meie tegevusest on ju suurem osa västrikulegi mõistetamatu. Igal juhul on saba linavästriku kõige tähelepanuväärsem kehaosa ning tänu pidevale saba-viibutamisele võib selle linnu ära tunda ka üksnes varju järgi.

FILMIDE **ŠHIREK** JA **MADAGASKAR** LOOJATELT

KUIDAS TAITSUJAD

LOHET

**USKUMATU 3D-SEIKLUS VALITUD KINODESI!
EESTI KEELES!**

www.howtotrainyourdragon.com

HEA LAPS

Foto: Harri Respu

Coppelia

ALATES 2: APRILIST

FORUM
DISTRIBUTION

DREAMWORKS
ANIMATION STUDIOS

Nukitsamees tembutab jälle!

Oskar Lutsu jutustus „Nukitsamees“ on juba aastakümneid tõmmanud ligi nii lastest lugejaid kui ka kino- ja teatritegijaid. Kui teie vanemad olid väikesed, jõudis kinoekraanidele režissöör Helle Karise käe all valminud mängufilm, ning aastast 1991 oli tükk aega Rahvusooperi Estonia mängukavas **Olav Ehala – Juhan Viidingu – Leelo Tungla lastemuusikal „Nukitsamees“**, milles helilooja kasutas ära populaarseks saanud filmilaule, kuid lisas veel nii mõnegi mõnusa laulu- ja tantsuviisi.

6. märtsil **Tartus Vanemuise Teatris** esietendunud „Nukitsamees“ erineb Estonia kunagisest lavastusest selle poolest, et siin on teksti märksa rohkem ja ka Olav Ehala on üht-teist ümber seadnud, nii et igav ei hakka ei väikesel ega ka suurel

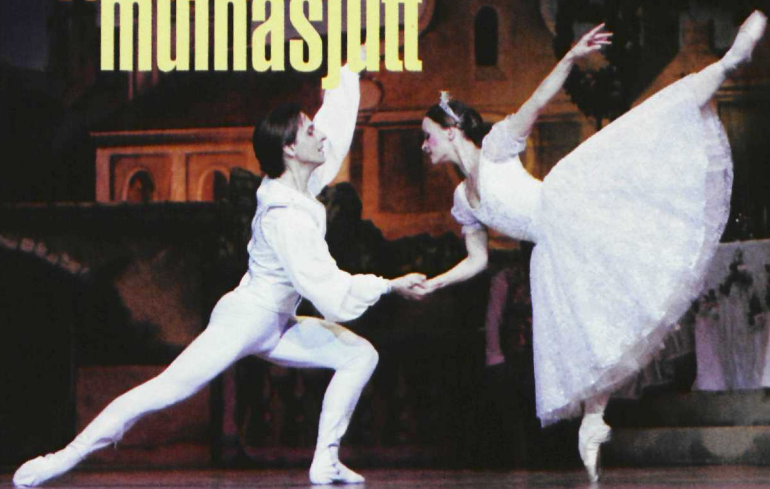
vaatajal. „Nukitsamehe“ lavastaja **Eva Klemets**, kunstnik **Iir Hermeliin** ja valguskunstnik **Airi Eras** löid hoogsalt elava ja värvika lavastuse, mida tasub kõigil vaadata-kuulata. Uue „Nukitsamehe“ dirigent on **Lauri Sird** ja koreograaf **Janek Savolainen**.

Andekaid osatäitjisi on Vanemuise etendustel palju: **Marilyn Jurman** nimiosalisena annab paljudele poistele silmad ette, **Merle Jääger** Metsamoorina on enamini naljakas kui hirmutav. „Nukitsamehes“ teeb kaasa veel terve rida andekaid näitlejaid: **Laura Peterson, Marvi Vallaste, Jaan Willem Sibul, Ao Peep** ja mitmed teised.

Aga ega ühestki teatritükist saa õiget pilti, kui seda ise näinud pole. Kui aga vähegi aega saad, siis ruttu Vanemuisesse Nukitsamehega kohtuma! Oma silm on kuningas ka teatris!

Teatrikuu 4. päeval esietendus Rahvusooperis Estonia muinasjutuline ballett „Coppelia“, mis teatrirahva sõnutsi sobib suurepäraselt iga lapse esimeseks balletietenduseks. **Léo Delibes**’i kauni muusikaga lugu põhinebki muinasjutul – selle aluseks on **Ernst Theodor Amadeus Hoffmanni** jutustus „Uneliivamees“. „Coppelia“ maailma-esietendus toimus üle-eelmisel sajandil – 2. mail 1870 aplodeeris sellele tormiliselt Pariisi ooperiteatri publik, ning sestpeale tantsitakse muinasjuttu mänguasjameister Coppeliusest ja tema unistuste nukust Coppeliast kõikjal üle maailma. Estonias tõi balleti lavale koreograaf **Ronald Hynd** Inglismaalt. Kunstnikutöö tegi itaallanna **Roberta Guidi di Bagno**, muusikaliseks juhiks on estoonlyane **Mihhail Gerts**. Tantsivad **Eve Andre, Olga Malinovskaja, Andrei Upkin, Artjom Maksakov, Vitali Nikolajev** ja teised rahvusballeti artistid.

Tantsitud muinasjutt

Tõnis Pärtel Türi
Gümnaasiumist

Marten Rändoja Jõgeva
Ühiskoolist

AUTASUSTAMINE

Kiitmis-Kukk
Braavo kuulutab
Kikerikoo! Kikerikoo!
Braavo bravissimo!

Kiren ja kuulutan välja **autasusaajad***:

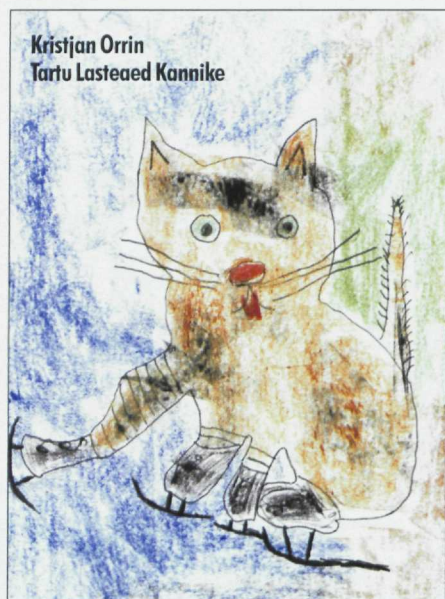
- Lisette Jänes ja Tudulinna Põhikool
- Kristjan Orrin ja Tartu Lasteaed „Kannike“
- Seliina Malinina, Tõnis Pärtel ja Kristiina Veskimäe Türi Gümnaasiumist
- Märten Rändoja Jõgeva Ühiskoolist
- Annabel Mäeste Tartust

Liikumistark Kass meie jaanuarikuu leheküljelt pani mõttet liikuma, virgutas endast joonistama ja kirjutama.

Pilte ja kassiharjutusi tuli kui külluse salvest.

Kõik tööd olid head ja **SUUR AITÄH** tänuks töökatele!

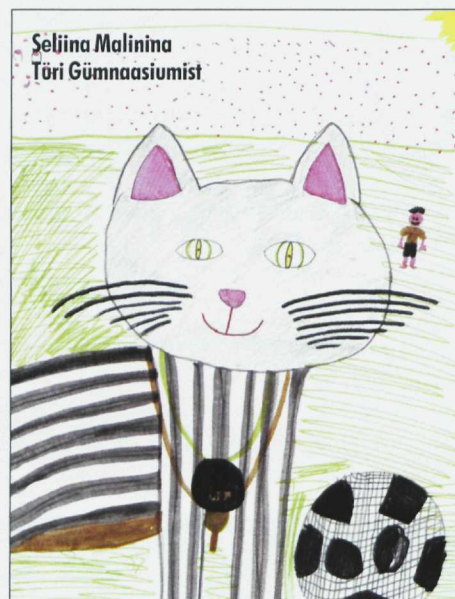
*Autasuks tooteid liitlala „Muinasjutumetsa“ („Satumetsa“ seeriast) ja joonistustarbeid

Kristjan Orrin
Tartu Lasteaed Kannike

Kristiina
Veskimäe
Türi
Gümnaasiumist

Seliina Malinina
Türi Gümnaasiumist

KASSIRATAS

Vaatasin ühel hommikul, kuidas mu naabrite kass oli selili ja mängis lõngakeraga. Mõtlesin, et kassi käpalihased on päris tugevad ja tal on hea koordineerimine. Mulle tuli mõte, et tehes sellist harjutust, saaksin ma ka oma käe- ja jalalihased tugevamaks treenida. Harjutuse sooritamiseks viskasin selili ja tõstsin käed ning jalad sirgelt üles. Hakkasin neid kordamööda kõverdama, koos parem jalg ja vasak käsi ning vasak jalg ja parem käsi. Tasapisi lühasin tempot, kuni kassiratas meeletu hoo sisse sai.

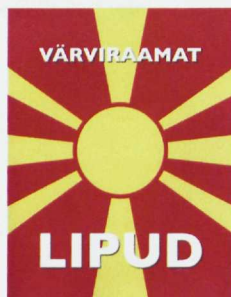
Lisette Jänes Tudulinna Põhikooli
6. klassist (juhendaja Regina Urb)

Venemaa pealinn	üks tuntud muinasjutt	3 × täht	öökull; väike päts	Väike-Maarja	aar
→	▼	▼	▼	▼	▼
▼					teadmiste proov, oskuste proov
				→ kollakas metall haigla	Kärt
		→ aktsiaselts			▼
		3 × täht			▼
		Age Oks			▼
			→ ... Lember lastekirjanik elegantne		Rooma number 50
üks Euroopas räägitav keel	→ sekund	karastusjook			
pühapäev	▼	juurvili	number		
seina-maal, laemaal	→			meelekoht	
				sekund	▼
parajalt paks mees parimates aastates	→				kilo-meeter
tähestiku esimesed tähed	▼				
magamis-koht, voodi	→	Kas jah või ... ? putuka nõel		bioloogia-instituut	valgust kiirgav, sätendav
ilma keldrita kehvmaja	→			On ju?	▼
				elevandi kehaosa	
magustoit	→				
isiklik	▼				Ärni
riik Euroopas	→		Ott	detsi-liiter	reede
			<i>Ameerika Ühendriigid</i>	▼	
2. noot	→	proua; mängukaart			Ants
		aasta			ehk
üks eesti keele kääne	→				▼

Lipuberbaarium

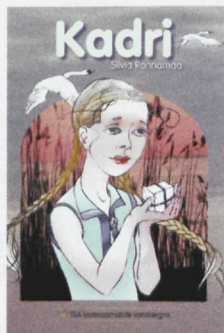
Nii täiskasvanud kui ka lapsed rändavad tänapäeval palju laias ilmas ringi. On põnev ju oma silmaga näha, kuidas kusagil elatakse! Isegi kui sul praegu pole võimalik kaugele rännata, siis võid tuleviku tarbeks juba nüüd tundma õppida nii kaugete kui ka lähedaste maade lipuvärve. Kirjastus **Kakaduu** ilmutatud värviraamat „**Lipud**“ on nagu kena lippude herbaarium, millesse saad ka ise märkmeid teha nende 45 riigi kohta, kelle lippudest raamatus pajatatakse. Väikevennale või –õele võid aga usaldada mõnede lihtsamate lippude värvimise. Muide: ka tulevikus on põnev uurida, kas lipuriikide rahvaarv on kasvanud või kahanenud ja kas rahaühikud on samaks jäänud või hoopiski eurostunud.

Tüdrukuteklassika uues kuues

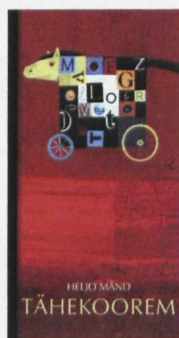
Silvia Rannamaa „**Kadri**“ ja „**Kasvema**“ olid juba teie vanaemade lugemislaval. Eriti menukas oli „**Kadri**“, mille juures valasid paljud tüdrukud lausa kibedaid pisaraid. Nüüd on „**Kadri**“ taas raamatupoodidesse jõudnud, sedakorda

Anneliis Aunapuu illustatsioonidega ja TEA Kirjastuse väljaandena. Ajad ja olud muutuvad, kuid tüdrukute probleemid on millegi poolest ikka sarnased: läbi aegade vajatakse armastust, hoolivust ja sõprust.

Toekas luulekoorem

Heljo Mäni noorpõlvluuletused kuuluvad nüüd juba meie lasteklassika hulka. Eriti vahvad on värsid loomadest, lilledest ja mudilastest, mille kirjanik kirjutas siis, kui ta oma lapsed olid väikesed. TEA Kirjastuse palvel pani Heljo Mänd oma parimad mudilasteluuletused kokku kauniks raamatuks, mis kannab pealkirja „**Tähekoorem**“. Luulekogule joonistas imeilusad pildid **Catherine Zarip**.

Heljo Mänd

Pöder

Põtra nähes läheb Toomal üllatusest lahti suu:
"Ema, miks sel suurel loomal pähe kasvanud on puu?"

Värvikas vareselugu

Leida Tigase „**Vares keedab hernesuppi**“ on teretunud peredesse, kus mudilased just on hakanud tähtedega sõprust sõlmima. „Lapse oma raamatukogu“ sarja kuuluv **Piret Mildebergi** suurte värvikate piltidega raamat on trükitud suurte tähtedega ja iga lehekülje juures võib mudilane mõnda aega mõtiskleda. varem on see lõbus jutustus ühest hernest suppi keetvast varest ilmunud ainult jutukogumikes, nüüd otsustas TEA Kirjastus sellest teha toreda titaderraamatu. Muide: raamatust leiata ka hernesupi retsepti – ikka selle inimeste, mitte vrese supi oma. Miks mitte supp valmis keeta ja seda ka varessele pakkuda?

Huntidegi hulgas leidub päikesepoisse

Signe Ora jutt „**Lugu hundipojast, kes tahtis endale jänesest**“ pajatab sellest, kuidas üks hea väike hundu unistab sõprusest jänesega. Kui inimeselaps tahab endale jänkut, siis pole selles midagi imelikku, kuid hundiperekonnas tekitab selline soov teadagi segadust. Sellegipoolest läheb hundikutsika soov täide – aga kuidas, seda saate teada juba raamatut lugedes. Konkursil „Põlvepikuraamat“ sai see teos, millele on lõbusad pildid joonistanud **Maret Põldre**, ergutusauhinna. Raamatu andis välja kirjastus **Päike ja Pilv**.

Sinasõprus Minaga

Vikerraadio kuulajad mäletavad hea sõnaga saatesarja „**Mina lood**“, mis jutustas huvitavaid ja sageli ka mõtlema panevaid lugusid nii lastest kui täiskasvanutest, nii esemetest kui loomadest, nii kodu- ja koolielust kui ka laias maailmas toimivas – ühesõnaga kõigest, millest mõtlevad 9 – 10aastased tüdrukud. **Eva Koff**, nende lugude autor, on ise nelja lapse ema ja küllap tema juba seda asja tunneb! Minale andis oma hääle näitleja **Külli Teetamm**, Sinana esines **Anti Kobin** ja Ott kõneles eetris **Andero Ermeli** suu läbi. Mina-lugude saated olid eetris 2004 – 2008 ja neid sai kokku tervelt 251!

Õnneks on tänapäeva tehnika jõudnud nii kaugele, et ka raadiosaateid saab kuulata veel mitu aastat hiljemgi. Üheksat parimat Mina-lugu võivad fännid nüüd kuulata suisa hommikust õhtuni, sest ilmunud on heliplaat „**Mina lemmiklood**“. Kes aga soovib Minaga lähemalt tutvust teha, see võib internetist uurida Mina oma tuba, mille kujundas **Heiki Ernits** ja mis asub aadressil www.meieoma.ee

Michaeli lugu

Hea Lapse auhind Sten Roosi võistluselt 2008

Elas kord üks poiss... Tegelikult on see üsna tänapäevane muinasjutt. See poiss, kelle nimi oli Michael, ei olnud väga õnnelik. Ta oli 14aastane ja oli hiljuti tulnud Saksamaalt Eestisse. Poisi vanemad olid mõni kuu tagasi hukkunud autoõnnetuses. Nüüd ei jäänud tal muud üle kui kolida oma vanaema juurde Tallinna. Seega oli Michaelil hulk kurbi mälestusi ja üle tuli elada ebameeldiv kooli ja kodu vahetus. Vanaema oli muidu ju tore, aga kohtumised temaga olid olnud harvad. Selge, et vanaema ei suutnud talle asendada ema, isa ega endisi sõpru.

Uues koalis ei olnud Michaelil sõpru. Võib-olla tuli see sellest, et ta ei osanud veel hästi eesti keelt rääkida ega mõistnud teiste nalju. Teda peeti imelikuks ja nii nohistas ta vaikselt omaette. Poisi juhtmõte oli: "Ühel päeval saab see kõik läbi!"

Ainus hobi Michaelil oli korvpall. Väljapääsuna olukorrast mõtles ta hakata näitama oma korvpallioskusi ka väljaspool trenni. Ta harjutas tublisti, miski ei hoidnud teda eemale ainsastki trennist. Samas sai ta treeningutesse matta kogu oma kurbuse. Ja siis tuli meistrivõistluste aeg. Michael tahtis end näidata kõige paremast küljest, tõestada, et ta on mõnel alal parem kui teised.

Koolis oli samuti pingeline aeg, sest Michaeli mõtted ei püsinud õppetööd, vaid korvpalli juures. Ühel pärastlõunal tulid 9. klassi poisid garderoobis Michaeli klassivendade juurde ja hakkasid neid kiusama. Michael püüdis algul kõrvale jääda, kuid kuna tüli ei lahenenud, siis otsustas ta sekkuda. Michael tegi ettepaneku: "Kui minu meeskond homme meistrivõistlustel ei võida, siis on teil luba neid edasi kiusata. Kui see aga juhtub, siis laske varvast või muidu teatan turvamehele!"

Kummalisel kombel pani see lubadus suuremad poisid mõtlema. Väikese läbirääkimise järel nad nõustusid. Keegi ei uskunud ju, et Michael võiks olla parim korvpallur. Ka tema klassivennad jäid tõsiseks. Ju nad kaalusid, mis saab mõne päeva pärast.

Finaalmängus see juhtuski. Michaeli võistkond oli napilt vastastele alla jäämas, viimastel sekunditel heitis ta palli kõrge kaarega korvi poole, aga keegi jooksis talleküljelt sisse ja Michael kukkus valust karjatades maha. Jalg valutas. Korv ei lugenud. Tuli vastu võtta teine koht. Hiljem selgus, et Michael oli jala välja väänanud. See tähendas ka mõne päeva kodus voodis lebamist.

Kui kell oli nii kaugel, et koolipäev hakkas lõppema, otsustas Michael end voodist välja ajada ja kooli minna, sest ta süda valutab, mis võib ta klassikaaslastega juhtuda.

Pildi tegi Kirke

Oligi viimane aeg. Juba eemalt märkas ta neidsamu riiukukki oma klassikaaslaste solvamas ja kätega vehkimas. "Miks ma ometi nii tobeda lubaduse andsin?" ei suutnud Michael endaga rahu leida. "See kõik on minu süü! Ei suutnud olla parim!" Michael võttis seljakotist palli ja söötis osavalt kaklejate hulka.

Hetkeks kõik vakatasid. Siis tuli pall Michaeli juurde pilgete saatel tagasi. Michael haaras palli ja hakkas seda põrgatama, seejärel sõrme otsas keerutama. Seltskond vahtis vaimustunult pealt. Järsku kuulis Michael selja tagant treeneri tuttavat häält: "Oi, kui tore, et ma sind siin näen! Kas su jalg ei valutagi enam? Mul on sulle vapustav uudis! Sel ajal, kui sind arsti juures läbi vaadati, valiti aasta parim mängija. See tiitel kuulub auga sulle!"

Tükk aega valitses vaikus, siis tormas kogu kamp Michaeli õnnitlema ja kallistama. Tüli oli võidetud. Michael leidis palju uusi sõpru, ta oli omaks võetud. Ja nüüd peaks tal minema palju paremini kui jutu alguses.

Lustakas Kröll

Lustaka Kröll on loonud kirjanik Ellen Niit ja kunstnik Edgar Valter. Kröll on kelmikas tegelane, kes teeb igasuguseid koerustükke. Ja 1000 nuku näituselt on puudu just niisugused värvikad ja lõbusad Kröllid. Ka sina võiksid näitusele saata ühe vahva Kröll. Kröllid meisterdamiseks on sul vaja sobivas värvitoonis lühema karvaga kunstkarusnahka. Juuksed võiksid Kröllil olla pikemast kunstkarusnahast või ka jämedast lõngast. Kröllil lõikeks on ketas (ring). Ringi suurus on sellest, kui suurt Kröllil sa endale soovid või kui suur riidetükk sul on. Lõika paberist nii suur ketas, kui suurt Kröllil sa tahad. Kinnita lõige nõõpnõeltega riidele ja lõika välja kaks ühesugust kehapoolt. Kehapooled võivad olla ka erinevat värvi ja tagumine pool koguni pika karvaga. Siis ongi kohe nagu juuksed. Nüüd õmble need pooled vasakult poolt kokku nii, et jääks ainult väike ava ümberpööramiseks. Peale ümberpöörast topi pulgakese abil kehasse mahulist vatiini ja õmble ava kokku. Kui tahad Kröllile käsi ja jalgu, siis õmble need nii, nagu õmblesid Äpule.

Silmad tee samuti nii nagu märtsinumbris kirjeldatud Äpule. Suu lõika käsitöövildist. Enne mõtlemist, missuguse näoilmega Kröllil sa tahad. Ninaks sobib nõõp, tutike või riidest nina. Riidest nina tegemiseks lõika trikoost või elastsest sukast ketas või ovaal ja aja selle serva krookniit. Tõmba see koomale, täida vatiiniga ja tõmba krookniit kokku. Saad armsa ümara või pikliku nina. Nina valmista võimalikult suur, kinnita ja seejärel vormi seda veidike sõrmede abil. Kröllile sobivad ka paar kikut. Käed-jalad, sabad-sarved võid Kröllilegi valmistada karvastatud traadist. Sabaks sobib Kröllile (nagu Äpulegi) lõngapats, karusnahatükike või paela otsa kinnitatud karvapall. Juustesse lüki värvilisi pärlikesi või seo lipsukesi või kinnita nendesse kunstlilli. Kröllile valmista mitmes suuruses, siis saad terve perekonna. Ja kui need Kröllid siis kröllitama hakkavad, on lõbu laialt! Ootan sinu nukku näitusele Nurmenuku raamatukokku Õismäel (Ehitajate tee 109a/2, Tallinn 13514)!

Lully Gustavson

Ja ongi naljakuu kätte jõudnud! Usun, et suu paneb rohkem naeratama ka see, et nüüd käib päike juba kõrgemalt ning paitab nina. Ehk on väljas mängimise ja pajutibude korjamise vahelt aega ka köögis midagi kerget ja maitsvat kokata.

Puuviljapäike

Puuviljad on ju nii maitsvad ning sisaldavad palju vitamiine ja looduslikke suhkruid, mis hoiavad Sind tervena. Siia salatisse võid lisada enda lemmikpuuvilju, aga mina pakun välja näiteks sellise variandi:

Vaja läheb:

- 2 kiivit
- 1 suurem õun
- 1 kobar viinamarju

Koori kiivid ja õun ning lõika need viiludeks. Aseta taldriku keskele pestud viinamarjad ning kaunista kõrvalt kiivi- ja õunaviiludega.

Kokka ise!

- 2 supilusikatäit sojakastet või näpuotsatäis soola soovi korral natuke küüslaugumaitsest tofukreemi või midagi muud kreemjat
- värsket tilli
- 3 supilusikatäit õli

Pese ja tükelda paprika. Pühi näppudega seentelt võimalik mustus. Lõika paprika ja seened viiludeks. Aseta pann kuumale pliidile (ole ettevaatlik!) ning vala pannile õli, tükeldatud seened ja paprika. Prae segu, kuni seened on juba palju pisemaks muutunud ja vedelikku pole enam nii palju. Lisa sojakaste või sool ning soovi korral tofukreem. Sega kõik hoolikalt läbi ning võta pann pliidilt ja keera kuumus maha. Siis tee lavašš lauale täiesti lahti, vala sinna segu ühtlaselt peale ning rulli lavašš ussikeseks. Ongi valmis! Nüüd võid veel endale sobivad tükid lõigata ning süüa asuda.

Täidetud ussike

Selle "ussikese" ehk lavaši saab täita kõige meelepärasega ning seejärel endale meeldivateks tükkideks lõigata. Sobib imehästi ka sünnipäevalaule.

Vaja läheb:

- 1 lavašš (tavaliselt poes saia- ja leivariiuilis)
- 1 paprika
- 1 karp šampinjone

● Stockholmi Eesti Kooli direktor Jaan Seim koos õpilastega.

Puhas eesti keel Pipi kodumaal

● Mudilasrühm koos õpetaja Sirlega näidendit lavastamas.

● Angelica Suiste näituse avamisel.

Nagu ehk mäletate, ei pidanud Pipi Pikksukk kuigi kaua koolis vastu, sest kaks-kordkahe õppimine ei läinud tal kuidagi korda. Küllap oli ta lihtsalt vales ajal vales kohas! Kui Pipi satuks praegu näiteks **Stockholmi Eesti Kooli**, siis vaevalt raatsiks ta õppimist katki jätta!

Kas pole vahva, et keset Rootsi Kuningriigi pealinna tegutseb eestikeelne põhikool! **Direktor Jaan Seimi** sõnul on selles koolis õpilasi 180 ja 20 õpilasest koosnevad klassid on just parajad mõnusa koduse õhkkonna loomiseks heade õpitulemuste saavutamiseks. Eesti Kool kuulub Stockholmi parimate sekka. Kooliprogramm on seal sama mis rootslastelgi, kuid kirjus kooliperes õpivad kõik lapsed veel ka eesti keelt ja tutvuvad eesti kultuuriga.

Statistika ütleb, **et viiendik eelmisel kevadel eesti kooli lõpetanutest sai lõputunnistusele maksimaalse arvu: 320**

punkti ja õpitulemuste poolest võis kogu lõpuklass jätkata õppimist gümnaasiumides. Muide, rootslaste hindamis-süsteem on meie omast üsnagi erinev: hindeid hakatakse õpilastele panema alles alates 8. klassist. Praegu arutletakse siiski, kas ei võiks hinnata juba ka viienda-kuuenda klassi õpilasi – ega nad ju nii väga titad enam ole, et võiksid hingepõhjani solvuda, kui keegi saab

halbema hinde kui ta pinginaaber...

Direktor Jaan Seim ei juhi mitte ainult kooli, vaid ka koori, ning noored Rootsimaal eestlased on kindlad esinejad ka meie laulupidudel. Küllap saame ka järgmise laulupeorongkäigu ajal neile lehitada!

Stockholmi Eesti Majas tegutseb ka eestikeelne lasteaed ning üle nädala kohtuvad lapsed isade-emade seltsis ka mudilasringis: koos lauldakse, mängitakse, õpitakse juba maast-madalast eesti keelt.

Tänavuse lugemisaasta algust ja emakeelepäeva tähistati **ülerootsilise eesti laste joonistuste näitusega**, mille korraldas **Eesti Instituudi Rootsi esindus eesotsas Helle Sussiga**. Selle näituse tarbeks joonistasid Rootsis elavad väikesed eestlased pilte peamiselt eesti lastekirjanduse ainetel. Mõnedega neist saate tutvuda meie kunstileheküljel.

hästi Ise tehtud — tehtud!

Laste enda disainitud rõivad
Mosaici kollektsioonis

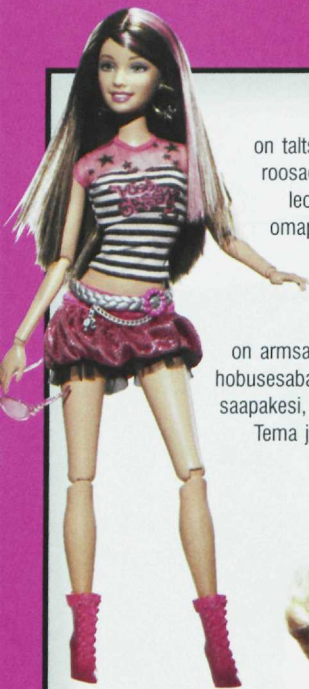

Mullu kevadel korraldas Mosaic Eestis ja Leedus joonistusvõistluse teemal "Minu lemmikrõivad", mis osutus väga populaarseks. Võistlusest võeti osa klasside kaupa, kus ühe joonistamistunni teemaks olid rõivad. Paljud meie väikesed moedisainerid joonistasid hea meelega ka Mosaici poodides kohapeal. Kõik poodidesse laekunud tööd pandi üles seintele ja vaateakendele – laste jaoks oli väga oluline näha oma töid. Tänapäev on kümne lapse kavanditest valminud unikaalne kollektsioon, mis kaunistab kindlasti iga lapse garderoobi. Kes siis veel paremini teab, mis lastele meeldib, kui mitte nemad ise?

Merit Välba,
AS Baltika

Aga missugune näeks välja kõige ilusam ja lahedam T-särk Sinu meelest, hea lugeja? Saada oma kavand Hea Lapse toimetusse! Parimad moe-joonistused saadame Mosaici asjatundjatele vaatamiseks ja vaagimiseks!

Metsik Barbie

on taltsutamatu loomuga – temale sobivad roosad ja rohelised džunglivärvid, tiigri- ja leopardimustriga kangad ja kingad, omapärased käevõrud ja juukse-ehed.

Kenake Barbie

on armsake ja veidi vallatu plikatirts, kes kannab juukseid hobusesabas või palmikutes, armastab mõnusaheid helesiniseid saapakesi, trükimustrilist seelikut ja kõlisevaid kõrvarõngaid. Tema jaoks on ühtaegu tähtis nii ilu kui ka mugavus.

Glamuuri-Barbie

armastab filmistaaride kraami – säravaid „brijlante“ ja „pärlid“, tikk-kontsi, siidi ja satiini, tumepunast huulepuna, sätendavaid kõrvarõngaid ja romantilisi jakikesi.

Tütarlapselik Barbie

jääb alati armsaks pisiigaks, kes kannab balletiseelikut või ampiirstiilisi kleidikesi, pastelseid värvitoone, heleroosat huuleläiget, beebisiniist lauvärvi ja rikkalikke lokke.

Elegantselt lohakas Barbie

peab lugu säravatest värvidest, rangetest triipudest ja väga kvaliteetsetest jalatsitest. Tema pealtnäha juhuslikult kokku pandud garderoob koosneb tegelikult hoollega valitud moevärgist. Ka roosa juuksevärv käib asja juurde, nagu ka roosikarva päikesepriidid ja kaks-kolm vööd peene piha ümber.

Kunstihuvilise Barbie

laad näib mõnelegi väheke hulluna: iga päev muudab ta oma soengut, armastab omapäraseid riidehilpe, kübaraid, päikesepriidid, vingeid võõrihmu ja suuri kandekotte. Jalga tõmbab ta kord päevinäinud sandaalid, kord maomustriga uhked saapad.

Barbie™

FASHIONISTAS™

Barbie taas uus – ja mitte üks, vaid koguni kuus!

FASHIONISTA

Uhiuus sari „Barbie 2010 Fashionistas“ koosneb tõepoolest kuuest nukust, üks uhkem kui teine! Aeg on ju selline, et moes on nii palju erinevaid stiile, et ühe nuku riidekapp jääks uute rõivaste jaoks kitsaks.

Missugune neist kuuest stiilist meeldib Sulle, hea hõbeja? Ootame teie stiilseid moepilte iseendast toimetusse 5. mailil Parimate joonistajate vahel loosime välja 6 uut moekat Barbie™-t!

Maaletuoja: RIMONNE

R
A
H
N
U

r
e
e
t
m
ä
n
g
e
l
-
j
u
u
s
e

KOP

KOP

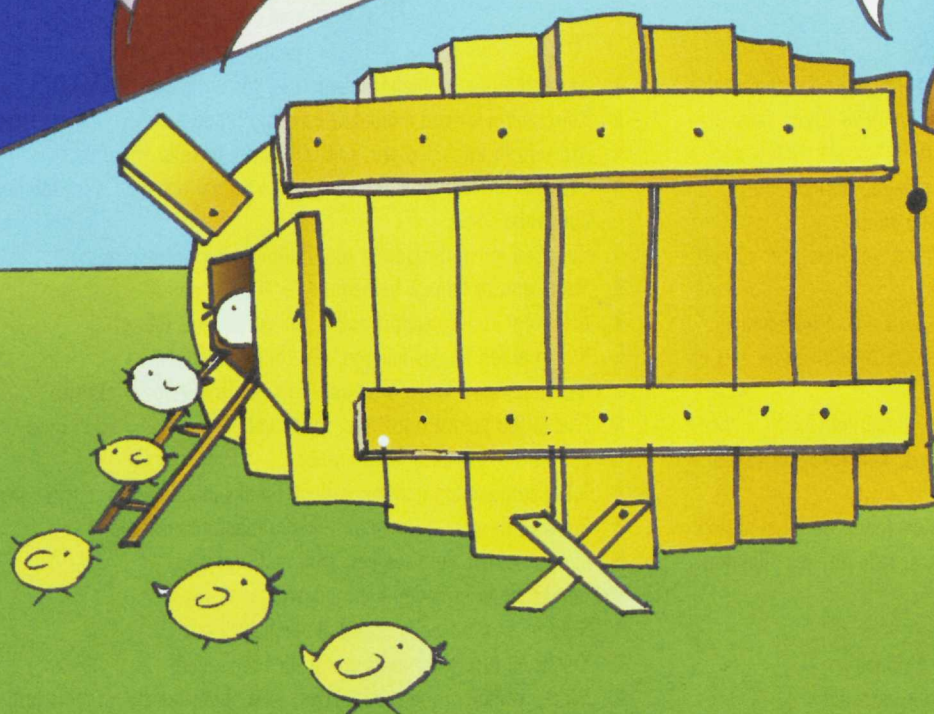
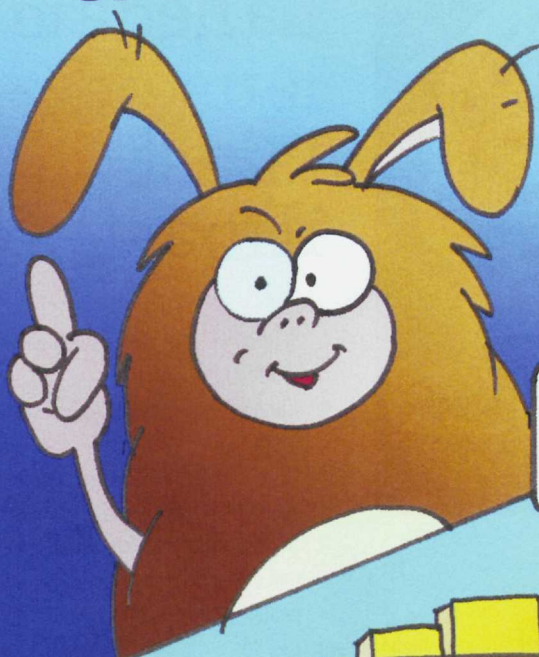
KOP

KOP

SHAHH..

on aeg tutvustada minu
uusimat leiutist.....

TROOJA TIBU!!!

ilt Pärnik Jarvelt

Lahedaid lauseid laiaast ilmast

- ✦ Selleks, et kaua elada, tuleb aega venitada.
- ✦ Kui sind ei usuta, siis valeta veel korra.
- ✦ Mitte alati ei tule mõistus aastatega. Võib juhtuda, et tulevad ainult aastad.
- ✦ Kui lapsed ei esitaks küsimusi, siis nad ei saaks kunagi teada, kui vähe nende vanemad teavad.

Asiants

- ✦ Antsul ei ole elu kindlustatud. Antsul on surm kindlustatud.
- ✦ Antsule puistab Une Mati igal õhtul uneliiva silma. Ants kavatseb Une Mati kohtusse kaevata.
- ✦ Ants moega kaasas ei käi. Antsule meeldib üksinda käia.
- ✦ Ants vaimutoitu ei söö, sest Ants pole vaim.
- ✦ Ants teab, et tuuleveskitega pole mõtet võidelda. Ants võitleb kohviveskitega.
- ✦ Ants teab, et põldu ei tohi narrida. Ants narrib heinamaad.
- ✦ Ants on vahel paljas nagu porgand. Kui Ants on riides, siis on nagu kapsas.
- ✦ Antsul suri käsi ära, kuid Antsul on ikkagi kaks kätt.
- ✦ Antsul valutab korraga mitu hammast. Ants läks ühe valuga arsti juurde.
- ✦ Ants ei taha isa mantlipärija olla. Ants tahab isa kingi pärida.
- ✦ Ants ei ole memmepoeg. Ants teab, et teda on ema sünnitanud, mitte vanaema.
- ✦ Ants võib une pealt magama jääda.
- ✦ Ants pole kollanokk, sest Ants pole kuldnokk.
- ✦ Ants läks loomaaeda. Ants tahtis tantsulõvi näha.
- ✦ Antsule on nohu täiesti nohu.
- ✦ Ants raha tulde ei loobi. Ants loobib sõnu tulde.
- ✦ Ants ei ole jäärpäine. Antsul on kanapea.
- ✦ Kui naine naerab mehe naljade üle, siis on kodus külalised.
- ✦ Külalised ja kurvad mõtted tulevad alati tagasi.
- ✦ Ära unusta kunagi sõpru, eriti siis, kui nad sulle võlgu on.
- ✦ See, mis on vaja täna ära teha, tehke seda ülehommel, siis jääb teile kaks vaba päeva.
- ✦ Kavatsen igavesti elada ja senini läheb kõik normaalselt.
- ✦ Me ei unusta kunagi heategusid, eriti enda omi.
- ✦ Ära räägi kunagi endast halba, selleks on sinu sõbrad.
- ✦ Kui sa ei tea kuidas käituda, siis käitu korralikult.
- ✦ Ma olen ainult korra eksinud – siis, kui mõtlesin, et eksisin.
- ✦ Elus ei saa kahest asjast aru. kust tuleb tolm ja kuhu kaob raha.
- ✦ Ei eksi see, kes eksib oma kasuks.
- ✦ Teine kord kohtad inimest, kellega tahaks jagada kõike, mis tal on.
- ✦ Palju ka inimest ei kasvataks, ikkagi tahab ta hästi elada.
- ✦ Elu on nukker, kuid see eest ajab palk naerma.
- ✦ Tahaks elada nii, nagu kõik tahavad.
- ✦ Häid inimesi on palju, kasulikke vähe.
- ✦ Kui sa nii tark oled, miks sa siis nii vaene oled?
- ✦ Mida pikemad on kalamehe käed, seda ebausutavam on tema jutt.
- ✦ Kui sa ei rikastu, siis sa ei saa kunagi teada, kui palju sul vaesed sugulasi on.
- ✦ Ära kaeva teisele auku, las kaevab ise.

Tuult tiibadesse, lohepoiss!

Kui paari aasta eest jõudis meie kinosse naljakas joonisfilm „Kärsed Kuu peale“, siis oli see tõeline haruldus. Mitte seetõttu, et tegelased rääkisid eesti keeles (esimene „Jääaeg“ valmis juba aastal 2002 – K.K.). Asi oli hoopis selles, et filmi tuli vaadata läbi eriliste 3D-prillide ning tänu selle tekkis aeg-ajalt tunne, et ekraanil olevaid tegelasi ja asju on võimalik peaaegu käega puudutada. Nüüd aga jõuab igal kuul ekraanile uus 3D-film, mõnikord isegi rohkem. Värskeim selles pikas reas on uskumatult lahe ja põnev ja mõnes kohas natuke hirmutav, aga ennekõike väga lustakas animaseiklus „**Kuidas taltsutada lohet**“. See on lugu saamatust Kokutisest, viikingipealiku kõhnast ja häbelikust pojast, kes on lisaks muudele hädadele ka lootusetu koperdis. Poiss unistaks üle kõige sellest, et olla oma isa ja teiste küla meeste sarnane – kartmatu võitleja, kes tormaks pea ees lahingusse nende põhivaenlasega, kelleks on... tuldsülgavad lohed! Sest ainult nii oleks tal lootust, et teda märkaks ka küla kõige ilusam ja vapram tüdruk Astrid,

kellest poiss salamisi unistab. Võimalus end tõestada võib tulla siis, kui Kokutis ühel päeval ühe noore lohe poolkogenemata kinni püüab. Paraku aga selgub seda tiivulist olendit lähemalt tundma õppides, et asjad pole tegelikult sugugi nii, nagu aastasadu viikingid oma lastele õpetanud on ning et tegelikult oleks siiski võimalik ka rahulikult koos elada. On meeleuid seiklusi, on nalja ja on üks eriti ilusa pildiga film, mille tegelased räägivad sulaselges eesti keeles ning näevad läbi 3D-prillide välja eriti uhked.

Aprillikuusse mahub ka pöörane 3D-mängufilm „**Titaanide kokkupõrge**“, milles „Avatari“ peaosatäitja Sam Worthington mängib iidset kangelast nimega Perseus, kes on nõus võitlema kasvõi peajumala endaga, et õiglus jalule seada. Maikuu pakub aga kuhjaga suuri seiklusi, sest kinolinale jõuavad nii „Robin Hood“ kui ka eriti tormiline ja kaasakiskuv vaatemäng „Pärsia prints: Ajaliiv“, aga sellest juba järgmisel korral. Kohtumiseni kinos!
Järgmise korran!

Kinokuju

Hama®

Helmete abil käed kuldseks!

Nende kohta, kelle käes iga töö lahedasti edeneb, öeldakse „kuldsete kätega inimesed“. Kes see siis endale kuldseid käsi ei ihkaks!
Aga tublidus ei tule töota, osavus hooleta. Selleks, et su käed kõigega toime tuleksid, peaksid maast-madalast näpuosavust harjutama. Mänguasjameistrid on leiutanud vahvaid vahendeid, mille abil on lausa lust osaväpsuks kasvada.
HAMA helmed treenivad ühtaegu nii kätt, silma kui ka värvitunnetust.

Mis on HAMA?

Hama komplektid koosnevad värvilistest helmestest ja pildialusest. Helmeid alusele ladudes võid teha just selliseid pilte, nagu ise soovid. Helmed kinnitatakse pildiks triikrauaga triikides – väiksemad lapsed peaksid siin paluma isa-ema, vanaema või suurema õe-venna abi. Hama sobib nii mudilastele näpuharjutuseks kui ka koolilastele ja

midi maxi

täiskasvanutelegi kenade helmesmaaliide meisterdamiseks.
Väiksematele lastele valmistatakse MAXI helmeid. Suuremad, kelle sõrmed on juba osavamad, valivad kahtlemata pärlitööks 5-millimeetrilise läbimõõduga helmed, mida valmistatakse tervelt 52 värvitoonis. Plasthelmeid võib lisaks piltide meisterdamisele lükkida ka nõõri otsa, sest kellele siis ei meeldi ennast ehtida!
Aga missugune oleks Sinu meelest kõige ilusam ehe, mille Sa endale või oma sõpradele valmistaksid?
Joonista oma unistuste pärl paberile ja saada toimetusse enne 5. maid!
Parimatele Hama helmed Rekatolt!

HAMA helmeid leiad hästi varustatud poodidest ja internetipoest
www.rekato.ee

6.

Nüüd võivad kaelkirjakud hennataime otsima minna.

Võta roosa värv ja värv ära pöidla ja kahe keskmise sõrme otsad, et kaelkirjak saaks endale nina.

5.

Võta kollane värv ja pintsel ning värv ära laikude vaheline ala, jättes jällegi „sarved“ värvimata.

3.

Kõigepealt on vaja valmistada kaelkirjaku silm. Selleks sobib kõik, mis on heledat värvi ja ümmargune, näiteks pingpongipall või savist kuulike või plastiliinist pallike. Mina voolisingi silma plastiliinist ning tegin talle ka sinisest plastiliinist silmairise.

Võta pintsel ja punane värv ning tee kaelkirjakule laigud, nii et jäta nimetis- ja väikese sõrme värvimata – neist saavad „sarved“. Pane tähele, et laigud muutuvad sõrmede juures väiksemaks.

Võta must värv ja värv ära nimetis- ja väike sõrm ehk sarved ja küünepealsed.

4.

Pilk kätele

Näomaalinguid on juba piisavalt tehtud, nii et vahelduseks suuname oma pilgud nendele osavatele kätele, mille abil kogu see kunst valmib.

Käemaalingute ajalugu ulatub aega, mil inimesed avastasid taimede pigmenti ning hakkasid seda teadlikult nahale kandma. Üheks parimaks maalingute tegemise taimeks peetakse hennat, mis on kuumas kliimas kasvav 2 – 6 meetri kõrgune õistaim.

Euroopas tehakse sellega ajutisi tätoveeringuid, mis püsivad kehal umbes kümme päeva, ent Indias on hennamaalingud levinud kui üks peamisi keha kaunistamisviise. India naised ehivad ennast hennaga igaks pidupäevaks.

Mina seekord hennamaalingut ei tee, kuna peaksin siis kümme päeva ootama, enne kui saan mõne uue maalingu teha. Selle asemel teen hoopis looma, kes võib vabalt hennataime kohata – siit tuleb kuumamaa loom kaelkirjak.

Iris Müntel

Vello Salumets

The Shadows

Elektrikitarridega instrumentaalmuusikat ehk nn. traadipoppi esitanud **The Shadows** oli 60ndate algul Inglismaa soosituim ansambel, enne kui The Beatles ja talle järgnenud laulvad biitbändid kogu riigi muusikapildi põhjalikult segamini löid. Kuigi biitlid pühkisid teelt pea kõik aastakümne alguse suurmimed, ei mõjutanud nad Shadows'i menu nii palju, kui võinuks arvata. Traadipop kõlas edasi ja seda suunda esindavad plaadid pääsesid edetabelitesse ka biitlite valitsemise ajal. On paslik meenutada, et "raudlõngamuusika" oli juba sel ajal olnud Inglismaal pikka aega vaat et The Shadowsi eraomand. Bändi soolokitarrist Hank B. Marvin on olnud mingil ajaetapil paljudele tänastele kitarrisangaritele suureks eeskujuks. The Shadowsi mõju Euroopa rokkmuusika arengule on vaieldamatu ja siin on oluline roll ansambli koosseisus: **soolokitarr, rütmikitarr, basskitarr ja trummid**. Koosseis, millele pani aluse Buddy Holly & The Crickets, kuid mille

lõpliku kuju käivitas The Shadows, on nüüdseks juba aastakümneid moodustanud rokkansamblite põhja. Sarnast vormi kasutas ka The Beatles, kelle esimeseks suureks takistuseks karjääriredeli algul oli justnimelt Cliff Richard & The Shadows suur populaarsus Inglismaal. Biitlid mainisid pea igas intervjuus, et vihkavad The Shadowsi klanitud *soundi*, lavaesinemist ja riietust, kuid tegelikult jättis see biitlitelegi oma jälje. Kuid tõde on see, et kui 1962 ilmus biitlite esimene singel "Love Me Do", oli The Shadows saanud Briti tabeli TOP20-sse juba 27 hitti!

The Shadows alustas tegevust 1958 Cliff Richardi saateansamblina, siis veel nime all The Drifters. Bändi alkoosseisu kuulusid peale kitari mängiva ja laulva **Cliffi** veel trummar **Terry Smart** ja bassimängija **Ian Samwell**.

1958.a. sügisel lõi kas Cliff Richard kuulsust esiksingliga "Move It" ja plaanis Inglismaa-turneed. Cliffi mänedžer John Foster otsustas saateansamblisse kutsuda soolokitari mängima "Two 1's" – kohvikus esinenud Tony Sheridan, kuid meest polnud sellel päeval töö. See-eest kuulis Foster seal noorukest **Hank B. Marvinit**, tehes hoopis talle ettepaneku ühineda Driftersiga. Marvin nõustus tingimusele, et kaasatakse ka tema sõber **Bruce Welch**. Mänedžeril ei jäänud muud üle kui nõustuda. Ringreis kulges edukalt ja Cliff Richard & The Driftersi menu ainult kasvas.

Siis toimus bändis esimene meeskonnavahetus. Lahkusid Terry Smart ja Ian Samwell. Nende asemele tuli trummariks **Daniel "Tony" Meehan** ja bassimängijaks **Jet Harris**, õige nimega Terence Hawkins. Uue koosseisuga jätkati küll Cliff Richardi saateansamblina, kuid siis otsustati jätta ka oma jälg rokkmuusika ajalukku.

1959 ilmusid Driftersi esimesed soolosinglid, kuid menukas plaadimüük jäi mingil põhjusel seekord siiski ära. Neid singleid üritati pakkuda ka USA-sse, kuid ilmnes, et seal tegutseb edukalt samanimeline mustanahaliste lauluansambel. Segaduste vältimiseks võtsid britid uueks nimeks The Shadows. Läbilöögiks vajalikk hitimaterjali saadi lauljalt ja heliloojalt **Jerry Lordanilt**, kellega The Shadows ringi tuuritas. Ühel jõudehetkel mängis Lordan puhkeruumis bändipoistele ette oma uusima pala "**Apache**". Lugu oli sedavõrd

külgetõmbav, et The Shadows otsustas selle plaadistada. Tulemus ei lasknud end kaua oodata. "Apache" sai nii populaarseks, et tõusis 1960.a. suvel 5 nädalaks Briti tabeli tippu. USA plaaditurul aga polnud The Shadowsil õnne. Muuseas, The Shadows, oli ta Euroopas nii kuulus kui oli, ei leidnudki kogu oma tegutsemisaja jooksul USA-s kandepinda. Nii või teisiti, "Apache" oli Euroopas megahitt ja singlit müüdi üle miljoni eksemplari. Shadows'i taolisi traadibände tekkis kui seeni ja ajakiri New Musical Express hääletas "Apache'i" aasta plaadiks.

Hank Marvinist sai paljude algajate kitarristide suur eeskuju ja tema punane Fender Stratocaster-kitarr muutus Inglismaal nii populaarseks, et polettidel neid enam näha ei olnud. Shadowsit hakati igati jäljendama, sealhulgas ka ansambli lavalist liikumist "Shadow-walk". See nägi välja umbes nii: kaks sammu sissepoole, kaks sammu väljapoole jne. Samas paljud briti bändid, nende hulgas ka karjääri alustanud The Beatles, üritasid nii palju kui võimalik erineda Shadowsist. Biitlid läksid isegi niikaugemale, et jätsid ülipopulaarsed Fender-kitarrid ostmata ja valisid endale tol ajal veel üsna tundmatute firmade instrumendid.

The Shadows jätkas kahepaiksena, nii omapäi kui Cliff Richardi saateansamblina. 1960 ilmusid edetabelisse uued singelid "Man Of Mystery", "F.B.I" ja "Frightened City". "Kon-Tiki" aga ronis lausa tippu. Mingil põhjusel otsustas Tony Meehan trummipulgad nurka visata ja hakata produtsendiks.

The Shadowsi mõju Euroopa rokkmuusika arengule on vaieldamatu ja siin on oluline roll ansambli koosseisus: soolokitarr, rütmikitarr, basskitarr ja trummid.

Tema koha võttis sisse **Brian Bennett**. 2001 antud intervjuus on Bennett tõdenud: "Meehan mängis bändis ainult paar aastat, mina aga nüüdseks juba 40 aastat. Kuid siiani nimetatakse mind millegipärast uustulnukaks!"

Aastaks 1962 oli The Shadows viinud Briti tabelisse juba kuus TOP10 hitti. Samal aastal salvestatud "Wonderful Land" sai aga hakkama sellega, et püsis tabeli tipus tervelt 8 nädalat. See tähendas singlile suurt müügiarvu ja miljonipiir ületati kergesti.

Samal ajal toimus ansambelis taas muutus. Alkoholi küüsis siplevale bassimängijale Jet Harrisile näidati ust ja tema asemele võeti **Brian "Licorice" Locking**. Bändile andis Jet Harris lahkumine üsna tõsise hoobi. Oli selge, et nii Meehani kui Harris lahkumine pidi mõjutama bändi muusikalist stiili. Oldi hädas, et leida "Wonderful Landile" järeltulijat. Lõpuks otsustati salvestatada hoopis erineva stiiliga flamencolik pala "Guitar Tango". Mängida rokkajastul kitarridega

tangot võis võrduda oma ninast vere kookimisega. Millegipärast aga ei häirinud see julgustrikk sugugi traadimuusika austajaid. "Guitar Tangost" sai suurhitt ja singel ronis Briti tabelis 4. kohale.

Lugu pealkirjaga "Dance On!" oli tegelikult mõeldud lauljale või lauluansamblile, kuid The Shadows otsustas "Dance On'i" salvestada instrumentaalsena ja see oli õnnestunud valik, sest 1963.a. algul tõusis singel nädalaks tabelitippu.

Bändil, kel oli ette näidata juba 4 esikohahitti, polnud aga veel õnnestunud viia tabelitippu kahte järjestikku ilmunud singlit. See juhtus sama aasta märtsis, kui pärast "Dance On'i" tõusis esikohale Hank Marvini ja Bruce Welchi sulest pärit "Foot Tapper". Singel püsis Briti tabeli tipus nädal aega. Sestpeale hakkasid kõik menutabelid täituma inglise laulvate pop-bändide singlitega. Euroopas sattusid "traadiorkestrid" suurtesse raskustesse, sest laulubändid, eesotsas The Beatles, vallutasid peagi kõik turud. Osa uppujaist päästis end sellega, et kukuti usinasti laulma, ülejäänud vajusid tasapisi põhja. Ainult The Shadows jätkas, nagu poleks midagi juhtunud.

Järapäisusest on mõnikord kasu. Kui The Shadows oleks alla andnud, poleks keegi kuulnud niisuguseid palasid nagu "Atlantis", "Shindig", "Geronimo", "Rise And Fall Of Flingel Bunt", "Genie With The Light Brown Lamp", "War Lord" ja "Maroc 7". Lisaks instrumentaalidele avaldas The Shadows mingil määral ka lauluga singleid. Ajakirjanike küsimusele, miks ansambel äkki laulma hakkas, vastas aastakümneid Cliff

Richardi laule saatnud soolokitarrist Hank Marvin tõsisel ilmel: "Otsustasime ise laulma hakata, sest meil oli üsna kehv laulusolist!" Selles vastuses oli omajagu nalja, kuid ka varjatud irooniat ja rahulolematust. Uued instrumentaalpalad ja laulud ei suutnud siiski lagunemishoos ansamblit päästa. The Shadows mängis oma põhikoosseisus viimast korda Londoni Palladiumis **1968. a. lõpus** ja läks pärast Hank Marvini sooloalbumi avaldamist ametlikult laiali.

1975 otsustas The Shadows uuesti kokku tulla, et esindada Inglismaad Eurovisiooni lauluvõistlusel palaga "**Let Me Be The One**". Tulemuseks oli 2. koht. Aastakümne lõpus aga jõudsid Briti tabelisse instrumentaalvariant muusikalist "Don't Cry For Me Argentina" ja filmist "Deer Hunter" pärit kaunis pala "Cavatina".

The Shadows külastas oma LP albumitega Briti tabelit ka 80ndatel. Palad olid küll perfektselt mängitud, kuid neis puudus täielikult 60ndate Shadowsile omane värskus ja sära.

Autolehekülg

Tauri ratsutamas

Onu Riks

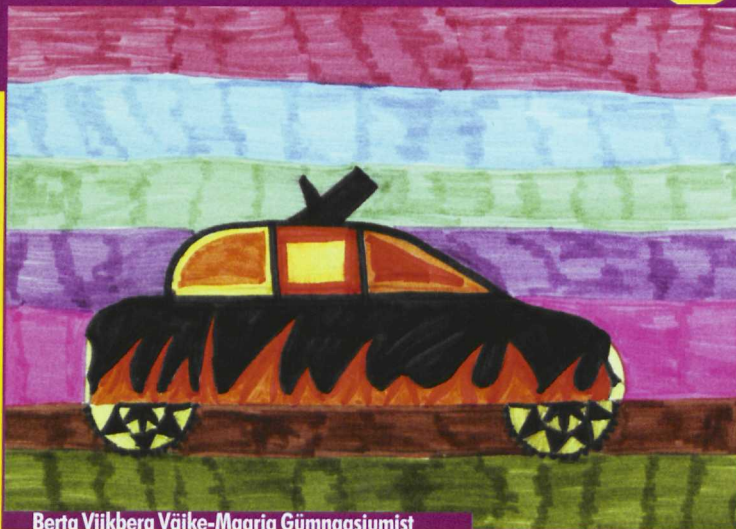
Hobune või ATV?

Kummal vahvam ratsutada,
ATV või hobusega?
Mulle meeldiks mõlemad,
ema ütles: "Ühe saad!"

Hobuse jaoks miinus see –
meil pole kohta temale.
Kus ta magaks, elaks-oleks?
Kaeru anda talle poleks...

Aa-te-veega asi lihtne:
lükkan kuuriuksest sisse.
Kui putitamist, benssu vaja –
isa aitab, leiab aja...

Marek Tealane Väike-Maarja Gümnaasiumist

Berta Viikberg Väike-Maarja Gümnaasiumist

Kristiina Veskimäe Türi Gümnaasiumist

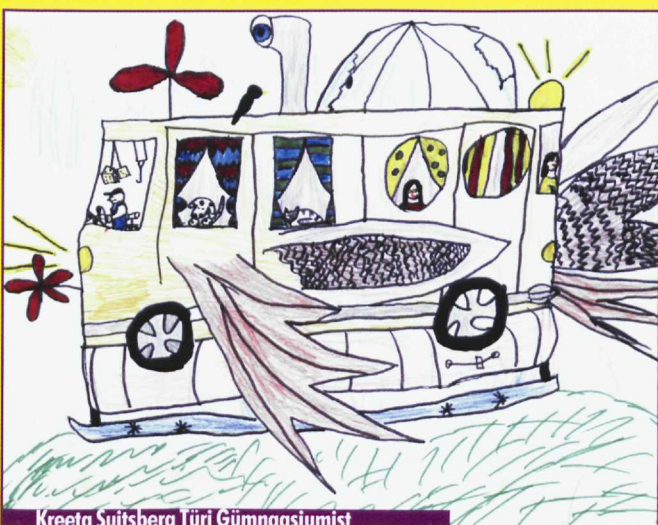
Madis Metsallik Väike-Maarja Gümnaasiumist

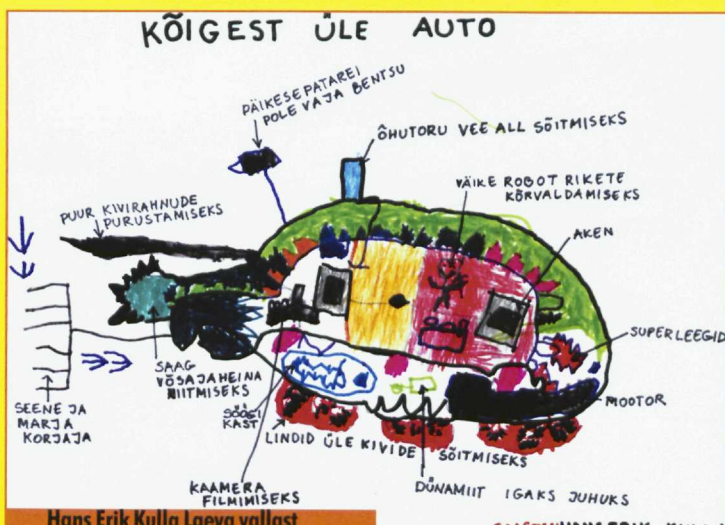
Jasmiin Karu Türi Gümnaasiumist

Sergo Uuspõld Türi Gümnaasiumist

Kreeta Suitsberg Türi Gümnaasiumist

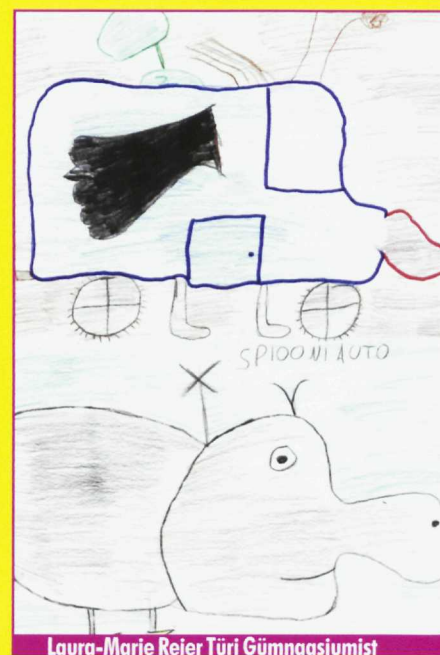
Hans Erik Kulla Laeva vallast

Oluliste nuppudega auto

Mina leiutaksin auto, millel oleks peale tavaliste asjade ja nuppude juures ka kuus erilist nuppu. Üks neist on sinine – see aitab sind sohu minnes. Kui sa seda nuppu vajutad, tulevad auto seest väliskülgedele tiivad ja sa tõused lendu. Nii saad lennata üle soo või näiteks kohta, kus mustikaid korjata. Kui tahad maanduda, pead vajutama teist erilist nuppu. See on pruuni värvi. Maandudes tuleksid rataste alla toestused, mis aitavad sul rabas pinnale jääda. Kolmas nupp aitab sind talvel ja selle värviks on valge. Kõigepealt tõmbab see auto alt välja lisakorruse, mille all on väga võimsad rattad. Nendega võid ületada ükskõik kui kõrgeid lumehangi. Kui vaja mõnd veekogu ületada, siis on õige vajutada halli nuppu. Kohe ilmuvad autole aerud ja sa aerutad kenasti üle vee. Uuesti hallile nupule vajutades aerud kaovad.

Kollane nupp on liigse kuumuse vastu sinu autos väga kuumal suvepäeval. See hakkab ise mõnusaltselt õhku jahendama, kui selleks vajadus tekib. Väljalülitus toimub samast nupust. Viimane nupp on punane – sellega saad jääd ületada. See muudab auto kergeks ja rattad liuglevaks kui uisud. Eraldi nupp on juhaks, mida kasutada ainult äärmisel vajadusel. Selleks on suur ja uhke kuldne nupp. See muudab auto valgukindlaks. Aga see ei ole MÄNGIMISEKS ja kui äike on lõppenud, siis eemalda see uuesti kuldsele nupule vajutades. Lisaks on sellisel autol veekindlad aknad ja istmekatted. Hea uudis loomasõpradele on see, et autos on karvu mitte külge võtvast riidest istmekatted. Seal on mõnusaltselt ruumi kogu perele, nii et minge aga kõik koos minu leiutatud autoga reisile!

Kristiina Veskimäe Türit

Laura-Marie Reier Türi Gümnaasiumist

CITY

ARR

PE-B 2010, 4/5
2L 1378

MISSUGUSE PÄÄSTEMASINA LEIUTAKSID SINA?
Saada oma joonistus toimetusse enne 5. maid 2010!
Joonistajate vahel loosime välja LEGO CITY
Tuletõrje helikopteri ja 3 LEGO CITY Tuletõrje autot.

LENDA PÄÄSTMA...

... IINE TULETÕRJE HELIKOPTERIGA

- Kahma vett eemaldatava ämbriga
- Kihuta maastikuautoga tulekahju juurde
- Viska vett ja kustuta tulekahju

7206